

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai
ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre
5 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadási felelős: Forster Géza az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE. szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ „OMGE.” KÖZLEMÉNYEI.

Pályázati felhívás.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület az általa kezelt földmivesiskolai alapítványi helyek közül pályázatot hirdet:

1. A Bakó János-féle alapítványra, évi ösztöndíj 240 korona. Ezen alapítványra pályázhat elsősorban borsodmegyei illetőségű egyén.
2. Batthyány gróf-féle alapítványra, évi ösztöndíj 240 korona; pályázhat ezen alapítványra elsősorban vas megyei illetőségű egyén.

További feltételek mindkét alapítványnál, hogy a kérvényező magyar honpolgár fia legyen, ki 16-ik életévét betöltötte, ami keresztlevelel igazolandó, továbbá iskolai bizonyítvánnyal igazolandó, hogy a pályázó jól tud írni és olvasni.

Pályázhat ezenkívül magyarországi földmivesiskolába már felvett tanuló is, ha ezt az illető földmivesiskola igazgatója által bizonyítja.

Kellő okmányokkal felszerelt kérvények folyó évi augusztus hó 30-ig az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatóságához (Budapest, Köztelek) nyújtandók be.

Forster Géza,
igazgató.

Az OMGE. műtrágyaközvetítése.

A műtrágyák használata hazánkban mind-egyre terjed, s ez emelkedni is fog. Egyesületünk nagy szolgálatot tett a gazdáknak két év óta fennálló közvetítésével, melylyel a kartellbe egyesült gyárak áremelési szándékának elejét vette. A kartell a műtrágyagyárak között ma is fennáll ugyan, de működésünknek főérdemül tudható be, hogy míg három évvel előbb a kartell 60 filléren árusította a foszforsav kilogramm %-ját, addig ők maguk is ma a mi árainkon bonyolítják le üzleteiket. Hogy eme eredményt elérjük, az első évben kénytelenek voltunk külföldi czéggel szerződni, ez évre azonban akadt egy jelentékeny szolid hazai vállalat a „Zalathnai Kénkovand Iparrészevény Társaság”, mely a kartell ellenére 100,000

korona óvadék mellett kötelezte magát 1000 wagon hazai szuperfoszfátnak jutányos árak melletti szállítására.

Ezen szerződés értelmében módunkban van a foszforsav klgr. %-át 19—20·5%-os minőségben 48 fillérral, a 16—18%-os minőségben 49 fillérral szállítani; készpénzfizetéssel 3% engedménnyel vagy hat havi kamatmentes hitelre. E helyütt arra kívánjuk gazdátársaink figyelmét felhívni, hogy működésünk folytán leszallt alacsony árak mellett a kartellben lévő gyárak e megbízottai is olcsó árakat fognak gazdáinknak ajánlani, sőt egyes gyárak a vidékükön talán nálunk is olcsóbb áron kínálják a műtrágyát, azon okból, hogy a mi forgalmunk minél kisebb legyen. Midőn a gazdák eme előnyöket kihasználni akarják, jóakarattal figyelmeztetjük őket, hogy az ily pillanatnyi előnyöket esetleg később drágán fogják visszafizetni; mert azon esetben, ha a mi igyekezetünknek nem lenne meg azon eredménye, hogy a lekötött mennyiséget a folyó évben igénybevevénék, úgy jövőre nem fog akadni vállalkozó, ki velünk szerződne, s így az árak újból emelkedni fognak.

Igy tehát gazdaközösségünk csak általunk szerezzé be műtrágyaszükségletét, s megrendeléseiket lehetőleg július hó végéig juttassa be. Bővebb felvilágosítást készséggel ad egyesületünk titkári hivatala.

Ipar és mezőgazdaság.

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter, akinek tapasztalataitól, munkarejétől és ambíciójától, pártjának főleg régibb tagjai annyit várnak, nem éppen régen, egy terjedelmes emlékiratot tett közzé, amelyben részletesen fejti ki azokat az elveket, amelyek alapján a magyar ipar fejlesztését biztosítandónak véli.

Nem hivatásunk, hogy ennek a memorandumnak részleteit e helyen szellőztessük; ki kell azonban emelnünk azt, hogy az állítólag szövetségellenes miniszter

emlékirata szépen és okosan mutat reá arra a nagy fontosságra, amelylyel ezek a kicsiny, de hasznos és rendesen szívos életü alkotások a magyar ipar fejlesztése körül el nem vitázhatólag bírnak. Ebből folyik aztán az az önként kínálkozó következtetés, hogy az, ki ellensége a szövezeteknek, nem lehet barátja a magyar iparnak sem. Jó lesz ezt nem feledni azoknak az uraknak ott odaát, akiknek sikereitől nem régen annyira hangzott az ország, vagyis inkább a sajtónak velük összeforrt része. Ami bennünket arra bír, hogy az emlékirattal foglalkozunk, egészen más körülmény.

A dolgozat bevezető soraiban a miniszter fejtegeti nemcsak az ipar fejlesztésének fontosságát, hanem azt is, hogy mennyivel fölötte áll az ipar a mezőgazdaságnak, ha arról van szó, hogy a munka-alkalmakat szaporítsuk, a kivándorlást csökkentjük, a keresetet emeljük, az állami financiaiáknak biztosabb, állandóbb és nagyobb teherviselésre képes alapot teremtsünk. A földmivelés szerinte újabb munkaerő lekötésére nem alkalmas, a kivándorlást tehát nem bírja csökkenteni s nyerstermékeinkkel külföldre levén utalva minél többet exportálunk, annál nagyobb mértékben leszünk függővé a külföldtől. A földmivelés az ő munkásainak az év nagy részében nem bir kenyeret adni, ellenben az iparnál ez másként van s a kereset biztossága és folytonossága csak fokozza azokat az előnyöket, melyben az ipar munkásai a föld megdolgozóival szemben a bővebb kereset révén részesülnek. Reá kell mutatnunk végül arra is, amit Hieronymi szintén kiemel, hogy a mezőgazdaság aránylag

Tavaszi gazdasági anyag-, eszköz- és gépárjegyzékünk, valamint

szőlő- és kertmivelési árjegyzékünk most jelent meg, azt kívánságra

bárkinek ingyen és bérmentve megküldjük.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

nagy tőkét tart lekötve kis kamatozással, ellenben az ipar kisebb tőkékkel nagyobb kamatozást nyújt.

Várható, hogy ezek a kijelentések nemsokára visszhangzani fognak a napi sajtóban és pedig annál inkább, mert Jászberényben a nemzeti párt vezére is ilyenforma kijelentéseket tett. Lehet tehát, hogy betöltik az emberek lelkét és szívét olyan törekvésekkel, amelyek bizonyos határok között jogosultak ugyan, de ezen túlterjesztve hatásuk káros lehet, sőt okvetetlenül az is lesz.

Eppen ezért kötelességünk velük foglalkozni és reá mutatni arra, hogy ha sokat meg is lehet bocsátani annak, aki csupán érzelmeinek hatása alatt állva, élete föladatait, szerelme tárgyát mindenek fölé helyezi, a gazdasági politika hidegebb, számító világában ennek a gyengeségnek nagyon veszedelmes következményei lehetnek magára a nemzeti fejlődésre s a nemzet millióira nézve.

Az egész bevezető fejtegetés, amint érintettük, azt a hatást teszi, mintha a mezőgazdaság sem a munkaalkalmakat, sem a nemzeti jövedelmet nem lenne képes immár számbavehetőleg emelni. Mintha mindez csak az ipartól volna várható és bajaink orvoslása, a kivándorlás apasztása, állami finansziáink biztosabb alapokra fektetése, szóval az igazi emelkedés nem a szerepét eljátszott mezőgazdaság révén volna elérhető, hanem annak a fensőbb rendű foglalkozási ágának lehet csak gyümölcse, amelynek művelésében mi annyira elmaradtunk s amelyet éppen ezért most tüzzel és vassal kell előrevinnünk.

Eszünk ágában sincs, hogy az ipar fontosságát tagadjuk, vagy nagy jelentőségét kétségbe vonjuk a mezőgazdaság jövedelmezősége szempontjából. Ha mind ennek daczára szót emelve igyekezünk az emlékirat kijelentéseit a maguk igaz értékére csökkenteni, tesszük ezt azért, mert benne feléledését látjuk annak a szellemnek, mely a mezőgazdasági termelés jövőjét alá akarta rendelni azoknak, akik iránta semmi érzékkel, semmi hajlandósággal nem bírva, éppen ezért erre nem is voltak hivatottak. Tíz éven át szakadatlanul folyt küzdelem eredményei s azok az igazságok, amelyeknek szolgáltatásban éveken át nem minden eredmény nélkül állottunk, készítették reá, hogy ezt szó nélkül ne hagyjuk.

Az, hogy a magyar mezőgazdaság ma nem bír eltartani annyi munkást,

amennyit kellene, az, hogy e miatt a kivándorlás nő s a fogyasztás nem elég gyorsan emelkedik, nem annyira a mezőgazdaságnak, mint inkább annak a politikának eredménye, amely nem gondolt eleget főjöveldelmi forrásunk gondozásával, mely szemben a külföld ádáz versenyével, nemcsak védelem nélkül hagyta azt, hanem befelé is elmulasztotta megteremteni azokat az intézményeket, amelyek a konszolidáció és biztos fejlődés alapjai lettek volna. Hitelre utalta a mezőgazdaságot, de nem igen törődött vele honnan kerüljön ez a hitel. Fokozta terheit bár a pangás és amerikai verseny idejében éppen ennek ellenkezője lett volna kívánatos. Reá szabadította az uzsorát, az elaprózás veszedelmeit, megdrágította a fogyasztási adókkal a munka bérét akkor, amidőn az olcsó termelés lett volna csak képes a versenyben a győzelmet biztosítani.

Mikor ezeknek és egyéb tényezőknek hatása folytán erőik megapadtak s a jövedelem a termelés szaporítása révén sem emelkedett kellően, mikor másrészt a kisipart elpusztítva megfosztották gazdáinkat legrégibb és legbiztosabb fogyasztóitól, akkor jöttek a próféták és kimondották, hogy a termelés egyoldalúsága megássa legszebb törekvéseink sírját. Azt nem akarták észre venni, hogy itt a bűnös nem annyira a mezőgazdaság, mint inkább azok, akiknek mai nagyon kevésbé rózsás állapotának előidézésében része van.

Kedvező viszonyok között másként állana a dolog. Az emelkedő gazdálkodás képes volna újabb ezrek, sőt száz ezreknek is adni kenyeret. De ehhez kettő szükséges. Egyik a jövedelmezőség, a másik az, hogy a munka gyümölcse ne idegen zsebeket gazdagítson. Legyen azé, aki azt munkája révén kiérdemli. Ma az állam, az uzsorások, a kötelevények urai bőven osztognak rajta és bizony szinte évről-évre csekélyebb az a rész, mi a gazdaosztályé. Tessék ezt megváltoztatni és azonnal más lesz a helyzet. Ott, ahol ezrenként megytönkre a paraszt, elmállik a középosztály és csak alig tartják magukat meg a felsők is, csoda-e ha kevesen éreznek nagy csábítást erre a meddő pályára lépni és ha az új embereket elhelyezni nem bír?

Mihelyt megváltozik a helyzet, azonnal más lesz közállapotaink képe. A mezőgazdaság képes lesz legalább egy részét fölvenni, ellátni az újabb munkásoknak, az uzsora és rossz adminisz-

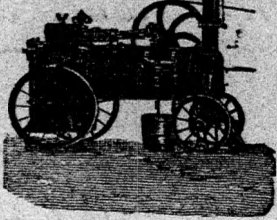
tráció által kiűzöttek egyrésze nyugalmas otthont, sőt boldogulást fog találni az ősi 'göröngyön'. A szaporodó jövedelemből félretett tőkék segítségével lehetővé lesz téve új vállalkozások megindítása és a mai pesszimizmus helyébe a bizalom által serkentett munka lép. A magyar iparosság nagy öröme megerősödik a belső piac, mert többet vásárolhat a gazda a téli akaratlan munkaszünet, amely egyébként nem rosszabb annál, amibe az ipar a túltermelés révén szokott jutni és éveken át sanyleni, kitölthető lesz apróbb hasznos foglalkozási ágak munkájával. Szaporodni fog a harczratermett legények légiója, bőven ellensúlyozva azt az előnyt, mi a jobban fizetett és többet fogyasztó gyári munkások képében az államra néz.

Hieronymi nézetével mi azt állítjuk szembe, hogy az, aki a magyar ipart akarja, ha logikusan gondolkodik és nem elfogult, első sorban akarni fogja a magyar mezőgazdaság emelkedését is. Főerőnk még mindig ebben van és tévednek az emlékirat szerkesztői, ha azt hiszik, hogy ezen a téren már nincsen haladás. Még nagyon is sok van, de ezt nem érhetjük el, ha a magyar politika hivatalos vezetői a közállapotok megítélésénél nem emelkednek oda, ahonnan aztán módjukban van megítélni, mik az emelkedés igazi feltételei és tényezői. És habár az egyoldalúságot támadják a termelésben, egyoldalúak maguk is a politikában.

Nem lehet hallgatással tünni, ha tekintélyes és irányadó férfiak azt hirdetik, hogy a mezőgazdaság a *dolog természeténél fogva* nálunk már elapadó forrása a nemzeti erőnek és jövedelemnek. Legfőleg a politikusok bünei miatt az. De így is van még benne erő az emelkedésre. Tessék csak gondolni arra, mennyit haladtunk az utolsó években legalább a mellékgazdasági ágakban, a tejnél és vajnál, a selyemnél, baromfi és tojásnál, sőt a méznél és viasznál is és milyen nagy eredményeket biztosíthatunk még magunknak a jövőben. Ha okosabb gazdasági politikát követünk, ha igazán szervezve lesz a gazdaosztály, ha eltávolítjuk az élszűk légióját, melyek ma a hasznot elhalászszák, elérhetünk oda, hol Németalföld s a tisztán mezőgazdaságból élő és mégis boldog, mégis boldoguló Dánia áll. Dusabban fognak kamatozni a földben lekötött milliárdok és elesik az emelt vádagnak legsúlyosabbika is.

Bernát István.

Kedvező feltételek!

Gyártelep: Budapest, Váci-ut 19. sz.

Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvénytársulat

ajánlja különlegességei gyanánt legújabb és legtökéletesebb szerkezetű

gőzcséplőkészleteit

(vas- és farámás cséplőkkel) a legmesszebbmenő, bármely tetszés szerinti jótállással.

Uradalmaknak saját költségén 2—4 heti próbacséplésre is szállít gépeket.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Tarlóba vethető takarmánynövények.

Az idej rendkívüli időjárás és tartós szárazság többek között azzal a veszedelemmel is fenyegeti a gazdát, hogy kevés lesz a takarmány. A csalamádé, zabosbüköny, lóhere, luczerna, rét stb. sok helyen kielégítő termést alig fog adni. Oda kell tehát hatnunk, hogy a télire való takarmányt egyrészt a lehetőségig biztosítsuk, másrészt, hogy az ezen célra szánt szalastakarmány-féleségeket időközi takarmány etetésével a lehetőségig kíméljük.

Ennek most már csak egy módja van és pedig a takarmánynak tarlóban való termesztése. Reményelnünk kell, hogy a tavasszal elmaradt esőt megkapjuk a nyáron; ez esetben a szükséges takarmányt annyira-mennyire biztosíthatjuk a tarlóba vethető különböző takarmánynövények vetésével. De nemcsak a felszabaduló tarlókat használhatjuk fel ezen célra, hanem minden oly földet, melyben előző takarmányvetésünk (csalamádé, lóhere, répa stb.) nem sikerült.

Azon szálás takarmánynövények közül, melyek egész július derekáig elvetve még az őszi beálltáig kifejlődve lekaszáthatók, figyelembe jöhet a mohar, köles, mustár, sőt bizonyos körülmények között a borsó is.

A takarmány-tarlóvetésnél a talaj előkészítése egyforma, akár mohart, kölest vagy mustárt vessünk is.

A föld felszabadulása után a tarlót azonnal középmélyen kell leszántani és előrement fogasolás után a magot nyomban sorvetőgéppel elvetni s vetés után lehengerezni. A tarló kiszáradásának megakadályozására helyes lesz a gabonakereszteket a sorokban lehető sűrűen, de egymástól távolság sorokba rakatni, a keresztsorok közeit pedig azonnal felszántani és bevetni. A keresztek lehordása után a szántatlan sávok utólag szántatnak le és kerülnek bevetésre. Még abban az esetben is, ha tarlószabaduláskor száraz idő jár, helyes a tarlót sekélyen lehántani s az eső beálltával azután középmélyen leszántva bevetni. A talaj előkészítése tehát az időjárás szerint módosul. Ha a tarló felszabadulásakor azonnal vethetünk, akkor csak egy középmély vetőszántást adunk, ha ellenben tarlószabaduláskor száraz az idő, akkor először lehántjuk a tarlót és később, ha a várt eső beáll, adjuk a középmély vetőszántást. A vetőszántást mindenkor nyomban követte a vetés és vetés után a hengerezés.

A mohar egyike azon takarmánynövényeinknek mely a szárazságnak legjobban ellentáll, s így ha július derekáig (esetleg végeig) egy-két előrement esővel elvethető, vagy ha kelés közben esőt kap, nagytömögű és eléggé jó minőségű takarmányt szolgáltat. Vetésre legjobb a mi közönséges moharunkat felhasználni, mert a magkereskedők árjegyzékeiben szereplő különböző külföldi moharfajták hosszú tenyészidejük, igényesebbek, kényesebbek és durvább, rostosabb takarmányt

adnak; a közönséges mohar a vetéstől számított 70—80 nap alatt kaszátható.

A mohart sorvetőgéppel szűk sorokba (11—12 cm.) vetve, 1—1½ cm. mélyen hozzuk a földbe, kat. holdanként 25 liter magot számítva, melynek a csirázóképességéről előzetesen jó lesz meggyőződni, mert a hiányos kelést nem ritkán a mag rossz minősége okozza. Tarlóvetéskor mindig bővebben kell vetni, mert számítanunk kell arra, hogy a növény kedvezőtlenebb körülmények között fejlődik, mintha a maga rendes idejében lett volna elvetve.

Amidőn a mohar kihányta fejét, kasza alá kerül és szénává száríttatik; szárítása könnyű és gyors, levelei ismételt forgatással sem töredeznek le. Zöldtakarmányul csak szükség esetén használjuk.

A kölesből, mely a szárazságnak szintén eléggé jól ellentáll, kat. holdanként 20—25 literet vetünk s ámbár terebélyesebb növekedésű, mint a mohar, mégis szűk sorokba kell vetni, hogy sűrű, zárt fejlődését biztosítsuk.

Vetésre szintén a mi közönséges bugás kölesünket kell használni, az exotikus, reklamirozott fajták viszonyaink között nem sokat érnek. A kölest 1—2 cm.-nél mélyebben nem szabad a földbe hozni.

Amint a bugáját hányni kezdi, kaszátható és szénává szárítható, de igen jól használható zöldtakarmánynak is. Megjegyzem azonban, hogy a köles nehezebben szárad, mint a mohar; ha tehát kaszálásakor esősebb, nyirkos idő járna, akkor helyesebb nem a széna szárításával vésződni, hanem zöld vagy fonyasztott állapotban besombolyázni. Szől ez különben minden tarlóba vetett s nem zölden feltakarmányozandó szálás takarmánynövényre. Ha kaszálásuk idején esős idő jár, akkor legjobban a zsombolyázás módszeréhez folyamodni s a jó minőségű téli takarmányt ily módon biztosítani; ez többet fog érni, mint a renden agyonforgatott, kilugzott s a kazalban a penészedés veszélyének kitétt széna előállítását meg nem felelő időben erőltetni. E tekintetben tehát a gazdának az időjáráshoz kell alkalmazkodnia.

Végül figyelembe vehető a gyors fejlődésű, 6—7 hét alatt kaszátható közönséges fehér mustár (*Sinapis alba*), mely tarlóba vetve különösen, mint zöldtakarmány érdemel figyelmet, feltéve, hogy vetésekor esőt kap s fejlődése közben is megázik egynehányszor. Ez tehát a szárazságot már nem bírja annyira, mint a köles és mohar; száraz földbe nem érdemes vetni, mert a földi bolhák tönkreteszik. Szintén sűrűen kell vetni, szűk sorokba, kat. holdanként 20—25 liter magot számítva. A gyorsan fejlődő mustár a virágzás legkezdetén kaszálandó, mert ha kissé elvényül, a jóság nem szívesen eszi. Elsősorban, mint zöldtakarmány bír jelentőséggel, de nagyobb készlet esetén a felesleg elvényülés előtt szénává is szárítható.

Feltéve, hogy az elmaradt tavaszi esőt bőven kapjuk meg a nyár folyamán, akkor a takarmányborsó tarlóvetése is figyelmet érdemelhet. A tavaszi takarmányborsót vagy viktória borsót, esetleg a homoki borsót őszi árpával keverékben (100 liter borsó és 50 liter árpa) vetjük el július-augusztus hó folyamán, lehető-

leg egy jó kiadó eső után. Kedvező időben ezen keverék még késő ősszel nagytömögű takarmányt adhat, melyet vagy zölden etetünk fel, vagy besombolyázzuk. A tél folyamán a tavaszi borsó töve kipusztul, az őszi árpa ellenben megmarad s jövő tavasszal újlag vagy egy zöldtakarmány-kaszálást ad, vagy magtermesztésre hagyható meg.

A kipusztult takarmányrépa pótlására csakis a tarlórépa jöhetne figyelembe. Ha tarlószabaduláskor esős idő fog járni, akkor július hó végeig elvethető és kedvező időben még kielégítő termést fog szolgáltatni, melylyel a takarmányrépa-hiányt részben pótolhatjuk. Ha takarmányrépánk is van, akkor először a tarlórépát kell feleltetni, mert nehezebben tartható el. Csak késő ősszel szabad kiszedni s földdel átrétegezett, kisebb méretű kupaczkokba rakni, melyeket csak a fagy beálltával szabad letakarni illetve beföldelni; a tarlórépa különben 4—5 fokos hideget baj nélkül kiáll, miért is kiszédése lehető későre halasztassék.

A tarlórépát 35—40 cm.-nél szélesebb sorokba nem szabad vetni s apró, a repcéhez hasonló magját legfeljebb 1—1½ cm. mélyen alátakarni, a vetés után hengereznünk kell. Az apró magból kat. holdanként 2—2½ kg. mag bőven elegendő. Ápolása és kezelése máskülönben olyan, mint a takarmányrépáé; egyezés alkalmával a sorokban 25—30 cm.-re ritkítandó és a gyakori, ismételt kapálás, különösen szárazabb időben nagy hasznára van. Tekintettel a csekély vetőmagszükségletre, a tarlórépa kísérleti vetésénél nem sokat kockáztat a gazda: ha az időjárás kedvező, elegendő bő termést fog adni, ha ellenben száraz idő járna, legrosszabb esetben kiszántjuk s a felszabadult földbe áttelelő, tehát a jövő tavasszal korán kaszátható takarmányokat vetünk. Különben a tarlórépa is eléggé jól elviselne a szárazságot egy ideig, csak hogy ilyenkor a földi bolha tesz benne nagy károkat.

Az idej takarmányszük esztendőben mindenesetre fontos kérdés lesz a jövő évi korai tavaszi takarmány biztosítása is, melyet áttelelő s jövő tavasszal korán fejlődésnek induló s így korán lekaszátható takarmánynövények termesztésével biztosíthatunk. Ezen növényekről legközelebb egy külön cikk keretében fogok megemlékezni. Kerpely Kálmán.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovácsy Béla.

Adatok a hussértés jövedelmezőségéhez.

III.

Mult közleményemben rámutattam arra, hogy a szemes eleség nélkül is lehet yorkshirei sertéseket lóherés legelőknél felnevelni. Számítsuk ki ennek alapján, hogy az istállóban való tartással szemben mennyit takaríthatunk meg ezáltal.

Azt mondtuk első közleményünkben, hogy egy yorkshirei kocza évi takarmányszükségletének értéke 68.22 korona, feltéve, hogy a kocza csak négy hónapig fog legelni, megtakarítunk 22.72 K.-t.

Graepel Hugó-féle szabadalmazott törekrosta

Graepel Hugó-féle szabad. gabona- és lóherecséplőgépek 2 dobbal.

Malomberendezések. Olajmalmok. Konkolyválasztógépek és rostalemezek kaphatók:

Graepel Hugónál, gép- és rostalemez-gyár, malomépitészet

Budapest, V., Váci-ut 40—46.

Eddig több mint 750 törekrosta eladatott.

A 18 malacot 5 hónapig legeltetjük; az első hónapban kapnak naponta $\frac{1}{2}$ kg. árpát, megtakarítunk naponta $\frac{3}{4}$ kg.-ot; a további 4 hónapban nem kapnak semmit, megtakarítunk $1\frac{1}{2}$ kg. árpát, tehát összesen 31'05 mm.-t a 10 K. ... 310'50 K.
Megtakarítunk 5 hónapon keresztül napi 3 kg. lóherét = 81'00 mm. a 90 fillér (az első közleményben használt átlagár) ... 72'90 „
Megtakarítás 1 kocza és 18 malacznál ... 406'12 K.
Legelőbér 1'5 kat. h. lóherésért mint több kiadás ... 180'00 „
Tiszta megtakarítás ... 226'12 K.

A legelőbért olyan módon számítottam ki, hogy tapasztalataim s a Németbirodalomból szerzett adatok szerint 1 kat. hold lóherésen jól megél 12—20*) drb kifejlesztett sertés, malacokkal vegyest ennél több is; ennek dacára az 1 koczára s a 18 drb malacra $1\frac{1}{2}$ hold lóherést számítottam. Felvettem azután, hogy jó közepes lóherés kat. holdja megterem 30 mm. szénát, amely a mi viszonyaink között 120 K.-t ér meg s ez alapon számítottam a $1\frac{1}{2}$ hold lóherés legelőbérét 180 K.-val.

E szerint tehát a lóherés legelők segélyével szemben az istállón tartással minden darab sertésnél 11'89 K.-t lehet megtakarítani. A múlt évben végzett kísérleteim ugyanis bizonyítják, hogy a lóherés legelőkön a malacok teljesen ugyanazon súlyt érik el, mint azon takarmányozási mód mellett, melyet első közleményemben leírtam. Ezen megfigyeléseimet a kassai püspökség szentmáriai uradalmaiban (u. p. Szomotor) végeztem, ahol a yorkshirei sertések nyáron át kizárólag legelőn, nagyrészt lóherés legelőn tápláltak.

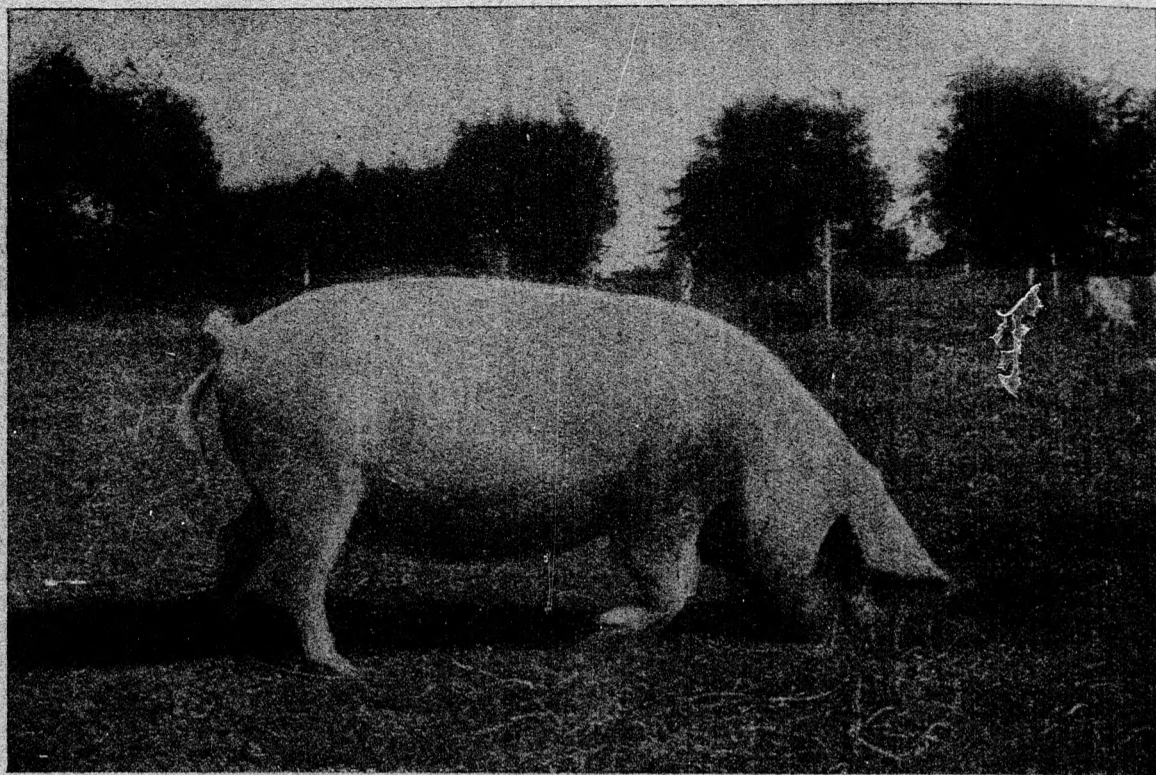
Ugyancsak Hoesch — akit fentebb is idéztem — azt írja, hogy 60 drb kocza 4 hónapig tartó legeltetésével 1948 márká megtakarítást ért el, darabonként tehát 16'23 márkát, vagyis körülbelül 8 koronával többet, mint amennyit én kimutattam.

A legeltetésnek német tenyésztők azon előnyét is említik, hogy a lóherés legelőn járó sertések nem szükségelnek foszforsavas meszet. Istállón tartott yorkshirei malacokkal, sőt koczákkal is mesterséges foszforsavas meszet szoktunk kis adagokban etetni, hogy fejlődésüket gyorsítsuk. Ellenben lóherés legelőkön járókkal foszforsavas meszet etetni nem kell, mert azok csontképződése és fejlődése — mint minden szabadban tartózkodó és legelőn élő állatnál — teljesen kielégítő. Hogy azután az ilyen sertésekből edzettebb, ellentállóbb lesz, hogy a szabadban tartózkodó koczákat nagyobb és életrevalóbb malacokat is szülnék, az természetes s bővebb magyarázatot nem is igényel.

Viszont azonban az is igaz, hogy a legelőn nevelkedett sertés testformái nem olyan ideálisak, mint azé, amely istállón kizárólag szemes takarmányon nevelkedett, ami azonnal szembeötlő lesz, ha a mellékelt két ábrát összehasonlítjuk, amelyek közül az egyik istállón, a másik legelőn nevelkedett. A legelőn nevelkedett sertésnek hasi része jobban ki van fejlődve, ami természetes is, mert nagy tömegű vízű takarmánnyal táplálkozott már fiatal malaczkorától kezdve, amely körülmény a hasi rész erőteljesebb kifejlődését, a mellkasi és fari rész visszamaradottságát eredményezte. Kiállításokon tehát aligha ezek vinnék el a pálmát, ott azonban, ahol haszonról van szó, mindenesetre ezeké az elsőség, nekünk gazdáknak pedig inkább több haszonra s nem több oklevélre van szükségünk.

*) Felix Hoesch írja, hogy 1 hektár lóherés 30 drb kifejlesztett sertést táplál 120 napon át.

E közleményeimmel tehát irányt kívántam adni a hussertésenyésztésnek olyan gazdaságokban, amelyek sajtkészítési, illetve tejkamrai hulladékokkal nem rendelkeznek, s ha talán jó fejlődési stádiumban, a lóherés legelő még mindig tarthatja, mert a lóherésben sokkalta több a szervezetet felépítő fehérje. Sőt azt hiszem, hogy ezen közleményeim alapján lesz-

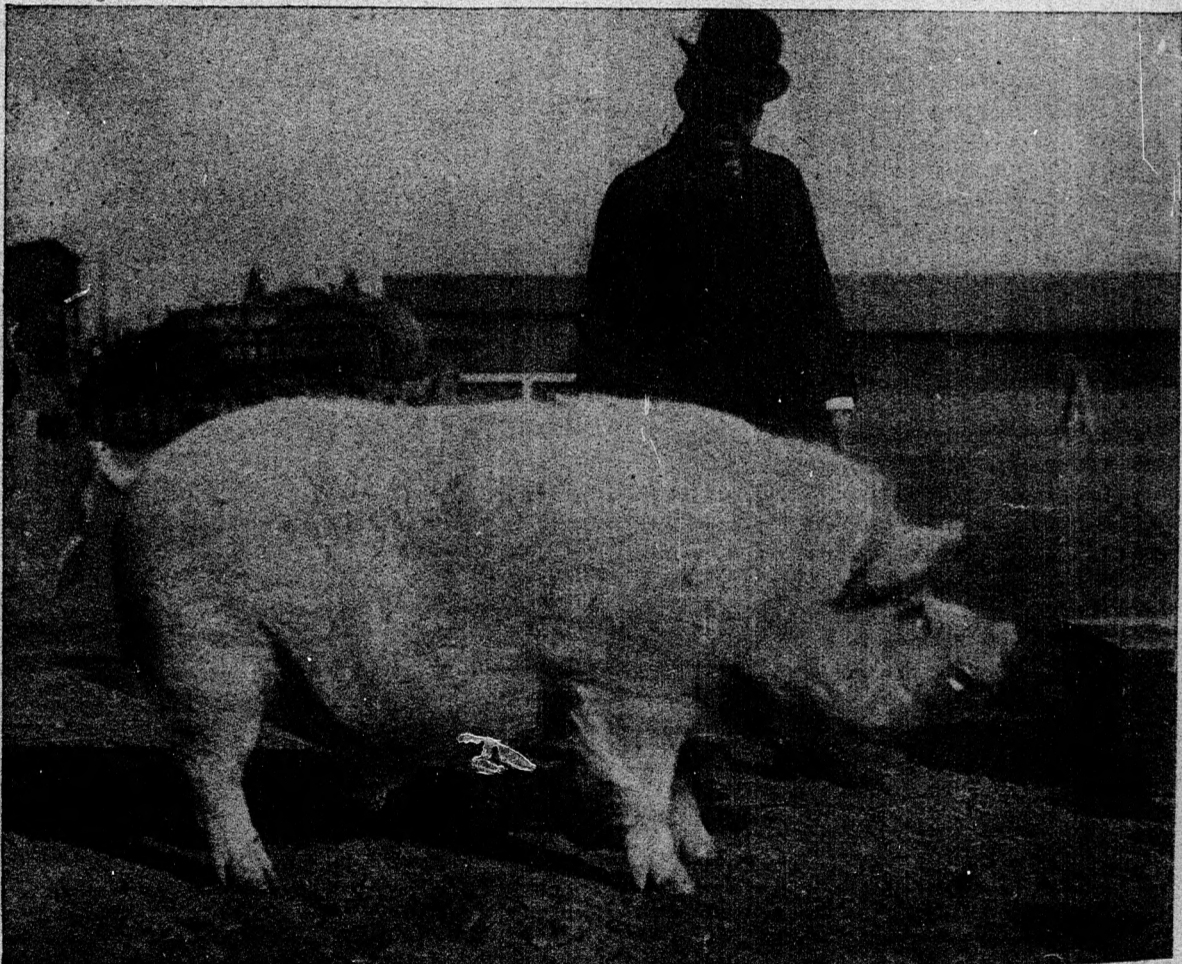

62. ábra. Kizárólag lóheré-legelőn táplált 2 éves hasas yorkshirei kocza.

legendő számú adat hiányában nem is bizonyítottam elegendőleg, hogy a lóherés legelőn épp oly jól el lehet tartani a yorkshirei sertéseket, mint istállón, de a gondolkodó gazda figyelmét rátereltem a lóherés legelők fontosságára, aki be fogja látni, hogy állításaim — elegendő bizonyító adat hiányában is nagyon valószínűek, mert a szervek, az izomzat felépítéséhez szükséges fehérjemennyiséget sem a fű, sem más

nek gazdatársak, akik mangalicza-malaczaikkal is kísérletet fognak tenni lóherés legelőkön, s igen helyesen, mert a mangalicza-malacot is csak fehérjedus takarmányokkal lehet gyorsabban fejlődővé tenni, s ha egy éves koráig 10—20 kg.-al nagyobb súlyt fogilyen módon elérni, bizonyára busásan fogja megfizetni a drágább, de jobb legelőt.

Ha azután egyik-másik gazdatárs ezen az

63. ábra. Istállón nevelkedett yorkshirei sertés.

zöldtakarmány megközelítőleg sem tartalmazza oly nagy mennyiségben, mint a lóheré, önként következik tehát, hogy ha a füves legelő nem tartja is a yorkshirei sertést jó kondícióban és

alapon fog kísérletezni, mindnyájunkat lekötölez, ha az elért eredményt e helyen közre fogja bocsátani.

Kovácsy Béla.

BAROMFITENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Hreblay Emil.

Országos baromfikiállítás Miskolcson.

A „Baromfitenyésztők Országos Egyesülete” az 1904. évi működési programjába több baromfikiállítás rendezését vette fel, de ezek között csak egy lesz országos jellegű, a miskolczi, a többi csak vidéki jelleggel fog bírni s ennél fogva a miskolczi baromfikiállítás lesz az idei tenyésztési verseny fő küzdőtere, ahol hazai baromfitenyésztőink, kiknek száma ma már megközelíti az ötszázat, a döntő ütközetet meg fogják vívni. A miskolczi országos baromfikiállításon, mely arányaira, berendezésére és céljára nézve teljesen azonos lesz a három év előtt megtartott s már akkor is a „B. O. E.” szellemében vezetett pozsonyi országos baromfikiállításhoz, oly sok és oly magas versenydíjak, jutalmak és kitüntetések lesznek, hogy ezekért csakugyan érdemes lesz a tenyésztőknek a küzdő sorba állni.

E szempont vezérel tehát bennünket e cikk megírásánál: *tájékoztalni a tenyésztőket már most, hogy a kiállításra készüljenek, ahol nemcsak ismertethetik tenyésztésüket, kitüntetések nyerhetnek, de el is adhatják egész főtös számú tenyészanyagállományukat, mert hisz e kiállítás tenyészállatvásárral is egybe lesz kötve, ahol a hazai és külföldi tenyésztők és a földművelésügyi kormány nevében az összes m. kir. állattenyésztési felügyelők is tenyészbaromfiakat fognak vásárolni.*

Ezen országos baromfikiállításra vonatkozó előmunkálatokat Pirkner János állattenyésztési m. kir. országos főfelügyelő és a Baromfitenyésztők Országos Egyesületének ügyvezető alelnöke már közel egy hónap óta a legserényebben végzi, illetőleg vezeti.

E hó elején volt Miskolcson e tárgyban az első értekelet, ahol a város és a vármegye törvényhatóságai nevében a polgármester és az alispán, a vármegyei gazdasági egyesület képviselőiben pedig a titkár jelentek meg.

Ezen helyi képviselők a legnagyobb örömmel fogadták a tervet, annál is inkább, mert a „B. O. E.” tulajdonképpen a Borsodvármegyei Gazdasági Egyesület meghívására rendezti ezen országos baromfikiállítást. Az egyesület karöltve az ipar-és kereskedelmi kamarával a legmesszebbmenő erkölcsi támogatást, a vármegye pedig 2000 korona, a város pedig 1000 korona hozzájárulást helyeztek kilátásba. A város ezenkívül remek szép s e kiállításra rendkívül alkalmas sétaparkját is átengedte.

Ezen rendkívül kedvező körülmények figyelembe vételével Pirkner János, a „B. O. E.” ügyvezető-alelnöke, e hó 12-ére Miskolcson ismét újabb értekeletet tartott, amelyre meghívták a következő urak.

Krizsanovszky József városi főjegyző Miskolcz r. t. város részéről, Hosszúfalussy Lajos és Lipcsei Zoltán vármegyei aljegyzők, a vármegye részéről, Szücs Sándor városi mérnök, Sugár Ignác dr. kereskedelmi és iparkamarai titkár, Vidacs János máv. titkár,

Hubert János helyi újságíró, Gálffy Ignác kereskedelmi akadémiai igazgató, Csorba Ferenc gazdaköri elnök, Vértessy Tivadar a Borsodmegyei Gazdasági Egyesület titkára, Kovács Domokos törvényhatósági állatorvos, L. Hullier István a kassai gazd. tanintézet főkertesze, Pirkner János pedig Hreblay Emil, Póka Sándor és Beke Imre állattenyésztési felügyelőkkel jelent meg.

Az értekeletet Pirkner János nyitotta meg, röviden vázolván a célját, amiért a jelenlevőket a szíves megjelenésre felkérte. Ezután rendkívül lendületes előadásban kifejtette a baromfitenyésztés nemzetgazdasági fontosságát, körülbelül ezeket mondván:

„Az országnak évi 2 milliárd kor. bevétel van, mely összegnek $\frac{3}{5}$ részét az állattenyésztésből való jövedelem teszi. Ezen jövedelemnek pedig figyelemreméltó tényezője az a 70 milliónyi összeg, melyet a vámkülföldön értékesített baromfitermékekből veszünk be. Nemzetgazdasági szempontból pedig annál is inkább megbecsülendő ez a jövedelem, mert ez kevés kivétellel a kisemberek kezébe kerül, amelylyel megélhetésük lényegesen meg lesz könnyítve. Aki tehát a baromfitenyésztés ügyének előbbrevitelénél fáradozik, az nemcsak hazafias kötelességet teljesít, de emberbaráti cselekedetet is üz.

A kormány és a társadalom ezen gazdasági ágazatot felkarolták s a „Baromfitenyésztők Országos Egyesülete”, társadalmi faktor élén, mely 3 évvel ezelőtt alakult meg, Teleki Józsefné grófnő áll, aki ezen fontos tisztelet nagy lelkesedéssel és buzgón teljesíti.

Ez az egyesület célul tűzte ki, hogy a hazai baromfitenyésztést a legnagyobb színvonalra fogja emelni. Nagyon fontos az a feladat, európai fekvésünkönél fogva is, melyet az egyesület, ha megold, az országnak figyelemreméltó több jövedelmet biztosít.

A keleti országok a vámkülföldi piacokon nagytömegű baromfitermékekkel veszedelmes versenytársaink, amelyeket mi csak a jobb minőséggel győzhetünk le. A keleten roppant tömegekben olcsón tenyésztik a baromfiakat, amit mi nem tehetünk, tehát intelligenciánkkal a jobb minőségű termékek előállítását kell célul kitűznünk. Oroszország ugyan újabb időben ugyanezt a programot óhajtja megvalósítani, ettől azonban egyelőre nem kell tartanunk, mert az ottani nép rendkívül alacsony műveltségi állapota ennek megvalósítását soká késleltetni fogja.

Nagyon természetes dolog, hogy a mi viszonyaink mellett is csak akkor jövedelmező a baromfitenyésztés, ha az olcsón üzhető. Ezen szempontból rá vagyunk utalva arra, hogy a jövőben is tenyésztési ellenanyagot megtartsuk a hazai és nálunk már honosult fajtákat, mert gazdasági tenyésztésre tiszta vérben, a külföldi fajták nem alkalmasak. A hazai fajták kiválasztás és okszerű keresztezések megejtése által meg kell szüntetnünk, ami az eddigi sikerés és nagyszabású keresztezések után itélve sikerülni is fog.

Mert nézzük, mit kíván a vámkülföldi fogyasztási piac? Finom fehérszínű és nagy-

tömegű húst egy egyedben és nagy, sárga-héju tojást. Ily termékek előállítására kell törekednünk. Ha ezt elérjük, egyuttal legyőztük e téren a keleti államokat. Az eddigi kísérletek után itélve a tyukok nemesítésére használt plimut, langsan és orpington kakasok az ivadékokat 30%-kal javították, nemcsak testben, de tojásban is. Ez elég lesz a jövőben is, mert célunk a gazdasági baromfitenyésztésnél az állományt csupán a nemes vér bevezetése által javítani. A ludaknál ez az eredmény még nagyobb, a kacskánál pedig rendkívüli. Ez bizonyítja tehát azt, hogy a „B. O. E.” jó alapon indult meg s jövőben is ezt a programot kell folytatnia.

Kétségtelen, hogy ez a tenyésztési ág határtalanul fejlődhetik s csak néhány év múlva is nem 70, de 140 millió korona bevételünk lehet belőle, ami természetesen a legszegényebb néposztálynak válna javára. Az ezzel való foglalkozás tehát kétségkívül, hazafias, okos és szép.

A „B. O. E.” felvette programjába azt is, hogy a tenyésztési kedvet a vidéken is terjeszse s minden évben más és más vidéken baromfikiállítást, tenyészbaromfivásárral egybekötve rendezzen. Jelen évben a Borsodmegyei Gazdasági Egyesület szíves meghívására Miskolcson lesz ez megtartva, amelynek sikerét már is biztosítja azon nagylelkűség, amelylyel a város és a vármegye törvényhatósága iránta viseltetik.

Pirkner János elnök azután felkérte a jelenlevő urakat a közreműködésre, akik valamennyien a legnagyobb készséggel elvállalták a rendezőségi tisztelet.

Ezután a bizottság megtekintette a város parkját és az Erzsébet-ligetet, ahol a kiállítás lesz s a remek szép területet erre a célra rendkívül alkalmasnak találta.

Midőn ezeket a nagyközönség tudomására hoztuk, már most figyelmeztetjük arra, hogy e kiállításon való megjelenés nemcsak azért lesz előnyös, mert sok és nagy díjak lesznek, de azért is, mert az állam baromfiszükségletét e kiállításon fogja első sorban beszerezni.

i. r.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

423. kérdés. A cukorgyártól őszszel szerződésileg visszakapandó szeletet 1905-ik évi nyári hízalásra akarom elraktározni; miképp történhetik ez a legkisebb költséggel és rizikóval és a legesekélyebb tápanyagvesztéssel? Kérek átlagos takarmányozási szabványt ily főképp répaszeletre alapított hízalásra.

B. L.

424. kérdés. Hogy a chilisalétrum 2%-os chlorbarium-oldatba keverve, az esetleges vegyi bomlás következtében, a N. a növény által fel nem vehető állapotba juthat-e?

L. B.

425. kérdés. Itt küldök egynéhány fő buzát, kérem megmondani, hogy mi a baja és miáltal pusztult el? A buza kövér és jó erős földbe van lóhere után vetve; ezelőtt 8-10 nappal nem volt semmi baja, a buza szép

Aki feltétlenül megbízható

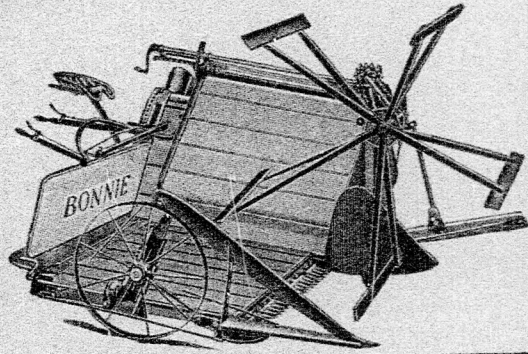
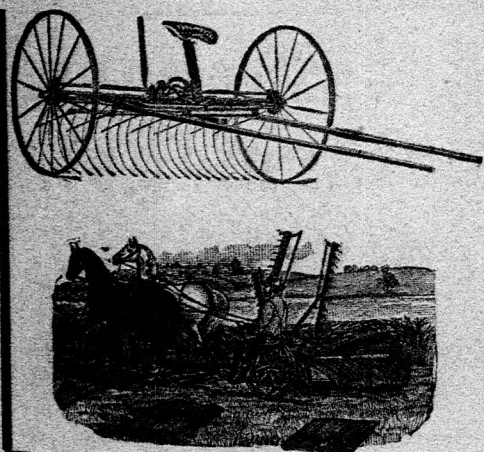
kéveköző vagy maroklerakó aratógépet és gyűjtőgereblyét

akar, az **Johnston Harvester Co.** eredeti amerikai gyártmányt rendeljen, melyek a világ legjobb e nemű gyártmányai. — A Johnston aratógépek hullámos talajon és dölt gabonában is jól dolgoznak, — és feltűnően csekély vonóerőt igényelnek. Vezérképviselet és főraktár:

BÄCHER RUDOLF, MELICHÄR FERENCZ

Budapest, VI., Nagymező-utca 68. szám.

Olcsó árajánlattal, ismertető leírással készséggel szolgálunk. Feltételeink kedvezők.

legelő még
ben sokkalta
rje. Sőt azt
alapján lesz-

malaczaikkal
legelőkön, s
za-malaczoit is
lehet gyorsab-
y éves koráig
egilyen módon
megfizetni a
datárs ezen az

junkat lekötölez,
yen közre fogja
Kovácsy Béla.

kövért volt és 5 nap alatt ilyené lett majdnem az egész tábla és azóta még mindig ilyen állapotban van, sem nem pusztul, sem nem javul. Megjegyzem, hogy ez amit küldök angol buza, de abban a táblában van somogyi kopasz buza, tiszai buza is és mindegyik fajta ilyen, mint amit beküldök.

Cs. L.

426. kérdés. Kérem a Magyarországon létező gazdasági telepek címét, különösen azokat, ahol fajállatokat (szarvnélküli svájci kecskék, óriás nyulak, fajebek, szárnyasok, törpe lovak) eladásra telepítettek, velem közölni kegyeskedjék.

F. Z.

427. kérdés. Ha a gabona marokrakó aratógépekkel lesz levágva és a gereblyezés szintén géppel végezve, mennyit kell, azaz szokás helyenként a munkásoknak kévébe kötés és keresztbe rakásért kat. holdanként fizetni gyenge termés mellett.

M. A.

Feleletek.

Répaszeletkonzerválás. (Felelet a 423. sz. kérdésre.) A gazda csakis besavanyítás által konzerválhatja a cukorgyártól szerződésileg visszakapott cukorrépaszeletet, de miután a gyárak rendszerint nagyon vizesen adják ki a szeletet, polyvával czélszerű azt rétegezni, mert máskülönben elkásásodik a szelet. Ez a konzerválás legalább 25%-nyi tápanyagvesztéssel jár, amin azonban nem segíthetünk, mert a szeletet még csak szárítás által lehetne konzerválni, de ezt nem követheti a gazda.

Savanyu szelettel épp úgy hizlalunk, mint répával. Megfelelő adagolás 1000 kg. élősulyra: 60 kg. besavanyított répaszelet, 10 kg. zabosbükknyszéna, 6 kg. árpaszalma s 8 kg. tengeridara. Ebben van 271 kg. szárazanyag s 176 kg. emészthető szervesanyag, melyből 69 kg. a szalastakarmányban foglaltatik; emésztetlen ballaszt 95 kg. A gazda azonban természetesen takarmányához alkalmazkodik, s olyan szénát s abrakot etet, amilyen van, vagy amely könnyen beszerezhető; továbbá a hizóanyagra is van tekintettel, vagyis a vén mustrának inkább több szénát, a fiatalnak pedig több-abrakot ad.

Oselkó.

Chilisalétrom bariumchlorid-oldatban. (Felelet a 424. sz. kérdésre.) A chilisalétromot a 20% bariumchlorid-oldatban feloldani s úgy alkalmazni alig lesz czélszerű; nem mintha ez által a nitrogén fel nem vehető állapotba jutna, de mert az oldatban bizonyára salétromsavas barium is keletkezik s a salétromsav miatt a növény esetleg a bariumot is felveszi s ez a növényre nemcsak nem szükséges, de határozottan káros anyag és hogy a bogarak megdöglenek-e tőle, azt nem tudom. Tessék talán kicsinyben 1/4 holdon próbát tenni és az eredményt közölni.

Kosutány.

Pusztuló buza. (Felelet a 425. sz. kérdésre.) Az a buza, melyet Cs. L. ur küldött, eléggé magas, eléggé fejlett, de egyes tövek levelei egészen a felső levélig szárazok, más tövek felül zöld levelek, csak alsó levelek szárazok. Ez utóbbiak közül egyik-másik kalászat hányja. A zöld leveleken itt-ott rozsda mutatkozik, de csekély mértékben; a felső levelekből kifejtett kalászon néhány fekete tripsz máskál. Ezeket kivül semmi parazitát nem találtam. Se a

rozsda, se a tripszek a buza baját nem okozhatták s így a beküldött minta alapján mást nem tehetek fel, mint azt, hogy a buza hosszas szárazságot szenvedett s e miatt fejlődése nemcsak megakadt, hanem levelei el is száradtak. A nemrég országszerte beállott esőket a buza későn kapta, s hozzá mert az esők hűvös idővel jártak, eddig a levegő alacsony hőmérséklete miatt az esőt sem használhatta javára a buza, hogy némileg helyreálljon.

M. Gy.

Állattelep. (Felelet a 426. sz. kérdésre.) Olyan állattelep, ahol a kért állatok mind megvannak, csak egy van az országban s ez a budapesti állattelep. Házi nyulak s baromfiak azonban hazánkban igen sok helyen lesznek tenyésztve s ezen tenyésztetek czimeit megtudhatja, ha a „Baromfitenyésztés“ című heti szaklap kiadóhivatalától (Budapest, VIII., Naputca 19.) mutató számokat kér, amit ingyen s portómentesen azonnal elküldenek czimére.

Hreblay.

Marokrakó-géppel való aratásért mennyi a munkások szokásos díja? (Felelet a 427. sz. kérdésre.) Marokrakó-géppel való aratásért a szokásos kat. holdankénti díj 5 és 6 korona közt váltakozik, minek fejében a munkások a sarkok körülkasálására, a gabona kévébe kötésére és keresztbe rakására köteleztetnek.

Hensch.

Nyilatkozat.

(Ajánlva a méhészek figyelmébe)

A „Magyar Méh“ májusi száma az Orsz. Méhészeti Egyesület évi rendes közgyűléséről szóló jelentésében a valótlanágok és ferditések oly halmazát tárja, hogy az bizonyára megdöbben a közgyűlésen jelen volt minden igazságszerető egyént.

Ha a magánlevéltitokról oly fogalmaink volnának, mint a közlemény írójának s közzétennénk azt a nagyszámu magánlevelet, amelyekben a közgyűlésen tanúsított „nyilt, határozott és tárgyilagos fellépésünket“ üdvözlük, akkor nyilván csak fel a cikkiró ur szeméi, de magánlevelek közzététele, valamint a személyeskedés nem szokásunk, nem is követjük őt e tere, bármily csábító dolog is lenne az, hogy hasábszáma czáfoljuk és halomra döntsük a személyünkre vonatkozó és nekünk önkényesen imputált fellevesésekből kiindult s így természetesen ferde következtetésekre jutó állításait. Az egész közlemény tendencziózus és hangulatkeltés czéljából a tagok megtévesztésére készült, hogy a tájékoztatlanokban a méltatlan támadás okozta részvétet keltsék.

Fentartjuk tehát a „Széttékinő Méhész“ f. évi 5. számában a „A Magyar Orsz. Méhészei Egyesület közgyűlése“ című cikkünk és a „Mi történt a Magyar Orsz. Méhészeti Egyesület közgyűlésén?“ című körlevelünk minden egyes sorát, minden szavát.

A leghatározottabban kijelentjük, hogy mi nem gyanúsítottunk senkit sem, nem támadtuk a becsületét senkinek, amiről tanúságot tehet a közgyűlésen jelen volt minden egyes elfogulatlan tagtársunk; sőt ha bárki olyan irányt követne, mint amilyennel cikkiró ur bennünket alaptalanul gyanúsít, mi volnánk az elsők, akik ezt elítéljük; különben is, ha olyan helytelen dologra ragadtattuk volna magunkat, mint amivel cikkiró bennünket mentegetőzése

közben vádol, akkor azt nem hírlapilag kellett volna elintéznie.

Amidőn tehát a gyanúsítás fellevesését ismételtén és a leghatározottabban visszautasítjuk, egyúttal kijelentjük, hogy a közgyűlésen mondottakért mindenkor és bárkivel szemben vállaljuk a felelősséget.

A 800 frtos forgótöke hovatfordításáról mi nem beszélünk, nem is tudjuk, hogy volt-e vagy van-e forgótöke, mert vagyunkimutatás évek óta nincs közölve a hivatalos közlönyben, mivel azonban a cikkiró ur a forgótökéről többször tesz említést, a rendkívüli közgyűlésen megkérdezzük, hogy tulaj. onkép milyen forgótökéről van szó?

De igenis kérdést tettünk a számadás azon néhány tételére vonatkozólag, amelyeket megérteni nem lehetett s nem a mi hibánk, hogy a számvizsgáló-bizottság alapszabályszerű köteletségének eleget nem tett s nem adta elő jelentését sem az, hogy a pénzügyi előadó ur nem volt képes olyan felvilágosítást adni, amely megnyugtató lett volna, mert ha ez megtörténik, a közgyűlés bizonyára nem utasította volna vissza egyhangulag a számadást. És hogy ez tévesen állítottat össze, azt a „Magyar Méh“-ben megjelent magyarázat sem dönti meg, különben idevonatkozó megjegyzéseinket a közgyűlésen fogjuk előadni.

A számadáshoz való hozzászólás volt tehát a mi nagy bűnünk, ezért kell az egyesület tagjai által fentartott hivatalos közlönyben hasábszáma foglalkozni velünk s a cikkiró öndicsőítésével, de hogy mi jogon, azt annál kevésbé értjük, mert az alapszabályok 9. §. a) pontja értelmében a választmány felügyelni tartozik „a szakközlöny tárgyilagos szerkesztésére“, mely jogon merészi tehát szerkesztő ur felhasználni a hivatalos közlönyt idegeskedésétől duzzadó személyeskedésre, holott abban csupán a tényeknek, a valóságnak megfelelő elősorolására lett volna szabad szoritkoznia.

A közgyűlés a társadalmi egyesületek legfőbb fóruma, itt bírálta el a tisztviselők működése, itt bírálta el a számadások s ezekhez való hozzászólási jogunkat nem engedjük konfiskálni, akár tetszik ez valakinek — akár nem. De terrorizálni sem hagyjuk magunkat, valamint nem hagyjuk a mult közgyűlésen sem.

Cikkiró ur valami piszkot is emleget az egyesület küszöbén, melyet orrunk alá akar visszacsöpörni; izlés dolga, hogy ki, mivel szeret foglalkozni, mi ilyen munkához nem vagyunk szokva s a tárgyilagosság nyílt és egyenes utjáról se minifele gánosvetéssel sem fog kikökeníteni bennünket.

Egyben azonban igaza van a cikkiró urnak s ez az, amidőn azt mondja, hogy „céljaink vannak“ — igenis vannak!

Céljaink, amelyeket a május 5-ikén megalkult reformpárt is magáévá tett, a következők: Elsősorban óhajtjuk az egyesület fentartását, megerősítését és reorganizációját olyképp, hogy az valóban megfeleljen országos nevének, számadásai szabatosan, mindenféle magyarázat nélkül is érthetően, világosan és oly módon terjesztessenek a tagok elé, amint az egy országos egyesülettől méltán elvárható.

Másodsorban óhajtjuk, hogy amint ez már részben a mult közgyűlésen is kifejezésre jutott, a mézértékesítő bizottság az egyesület (amennyiben még nem volna) hozzánk szerves összefüggésbe; a mézértékesítő-bizottság megerősítésék és továbbfejlesztésék, főként azon szegény sorsu méhészek érdekében, akik mézüket nem képesek direkt külföldön értékesíteni.

Harmadszor követeljük az alapszabályok pontos betartását, mert hogy az nincsen minden

Ajánlok: muharmagot, tarlórépamagot, csibehurt, paprikakölest, pohánkát, mustármagot.

Veszek: biborheremagot és tavaszi repcét.

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udvari magkereskedése
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. szám.

lapilag kellett
 tevéseét ismételt
 sítjuk, egyuttal
 dottakért min-
 aljuk a fele-
 ordításáról mi
 hogy volt-e
 gyonkimutatás
 s közlönyben,
 forgatókérő
 i közgyűlésen
 milyen forgó-

számadás azon
 nyeket megér-
 bánk, hogy a
 rszerű kötele-
 elő jelenté-
 óadó ur nem
 ni, amely meg-
 megtörténik, a
 ta volna vissza
 gy ez tévesen
 léh"-ben meg-
 meg, különben
 a közgyűlésen

lás volt tehát a
 ület tagjai által
 hasábszámra
 ndicsóításával,
 vésbbé értjük,
 tja értelmében
 a szakközlöny
 ggon merészi
 hivatalos köz-
 nélyeskedésre,
 a valóságának
 a szabad szo-

gyesületek leg-
 a tisztviselő
 számadások s
 nem engedjük
 — akár nem.
 nkat, valamint
 sem.
 is emleget az
 unk alá akar
 ki, mivel szeret
 nem vagyunk
 t és egyenes
 em fog kiköz-

n a czikkiró
 a, hogy „cél-
 s 5-ikén meg-
 a következők:
 esület fenntartá-
 óját olyképp,
 ágos nevének,
 le magyarázat
 oly módon ter-
 z egy országos

amint ez már
 tejezésre jutott,
 ület (amennyi-
 zerves össze-
 megerősítés-
 azon szegény
 n. zükét nem
 teni.
 alapszabályok
 inesen mindou

részeiben betartva, azt a közgyűlésen lesz alkal-
 munk bővebben kifejtteni.

Ezen három főhajunk és követelésünkön
 fölül kívánjuk, hogy:

a) az egyesület évi számadásai a közgyűlést
 megelőzőleg hozassanak nyilvánosságra a hiv.
 közlönyben, ne utólag, amint eddig szokás-
 ban volt;

b) a számadások nagyobb részletességgel
 legyenek egybeállítva;

c) a mézértékesítő bizottság zárszámadást
 terjeszzen a közgyűlés elé s hozassék ez is elő-
 zetesen a tagok tudomására, ami eddigelé sohasem
 történt meg.

d) az egyesület terjeszzen számadást a
 közgyűlés elé a kaptarok és méhészeti eszközök
 árusításáról, ami eddig szintén nem történt meg;

e) az egyesület adjon a közgyűlés elé
 vagyonkimutatást, ami évek óta meg nem
 történt.

Ezek a mi világos, mindenki által megért-
 hető és minden kétséget kizáró követeléseink és
 céljaink s lehetetlenségnek tartjuk, hogy ezek
 ne találkoznának közhelyesséssel s elzárkózna-
 nak előle éppen azok, akiknek érdekében áll,
 hogy az egyesület működéséről és vagyoni
 helyzetéről minél világosabb képet nyújtsanak
 a tagok elé; mert ez nem lehet üzleti titok, itt
 közérdekről s egy orsz. egyesület reputációjá-
 ról van szó.

Akik bennünket ismernek, tudják jól, hogy
 a mi törekvéseink kristálytisztá forrásból erednek
 s azon meggyőződésből táplálkoznak, hogy az
 egyesületet nem lehet tárgyilagossá kritika nélkül,
 a régi patriarchális alapon, multjának és tagjai
 kívánságainak ellenére vezetni.

A titkolódzás, a minden jobb irányra való
 törekvés, minden önálló nézet lekicsinyítése és
 mesterséges elnyomása, kétségtelenné tette, hogy
 a régi axiomák le vannak járva.

Pa.-Kéty, 1904 június 1-én.

Elter Gyula.

Vimmer Kálmán.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal.
Az „OMGE.” közleményei	985
Ipar és mezőgazdaság	985
Nyilatkozat	990
Növénytermesztés.	
Tarlóba vethető takarmánynövények	987
Állattenyésztés.	
Adatok a hussértés jövedelmezőségéhez	987
Baromfitenyésztés.	
Országos baromfiállítási Miskolczon	989
Levelszekrény	989
Vegyesek	991
Felhívás. — A halászati ügyek új miniszteri elő- adója. — Gyászbesz. — Komlóhírek. — Hőgyészi tehén- és üsződíjazás. — Vándorkiállítás Danzig- ban. — Gazdasági munkásházak. — A Magyar Országos Állatorvos Egyesület — Tanulmányi kirándulás. — Oroszországi lókivitel korlátozása. — Díjszámítás a nyílt pályán fel- vagy lera- kandó cukorrépa-, répaszélet- és méziszap-küldé- ményekre nézve ném ly helyiérdekű vasuton	992
Kereskedelem, tözsde	971
Szerkesztői üzenetek.	993

Felhívás

az Országos Magyar Méhészeti Egyesület
 tisztelt tagjaihoz.

Alulírottak mint az Országos Magyar
 Méhészeti Egyesület reform-pártja által választott
 szűkebbkörű 30-as bizottság tagjai tudatjuk,
 hogy folyó hó 18-án délután 5 órakor az
 Országos Magyar Gazdasági Egyesület székháza
 kistermében (Köztelek-utca 8. sz., I. emelet)
 bizalmas jellegű értekezletet tartunk, amelyre a
 reform-párthoz csatlakozni óhajtó tag urakat
 van szerencsénk meghívni.

Felkérjük továbbá az Országos Magyar
 Méhészeti Egyesület összes azon tagjait, akik a
 reform-párt által elfogadott s alább közölt
 világos programot teljesítését óhajják, hogy
 ugyancsak az Országos Magyar Gazdasági
 Egyesület székháza kistermében folyó hó 19-én
 reggel 8 órakor tartandó értekezletre megjelenni
 sziveskedjenek.

A reform-párt programja főbb vonások-
 ban a következő: Hazánk országos jelentőségű
 méhészeti közügye érdekében az Országos
 Méhészeti Egyesület felvirágoztatása, működé-
 sének helyesebb irányba való terelése. A nagy-
 fontosságú mézértékesítő bizottságnak — külö-
 nösen a kisméhészek érdekében való — me-
 gerősítése és tovább fejlesztése. Az egyesületnek
 reorganizációja olyképp, hogy az évi számadások
 a rendes közgyűlés előtt hozassanak a tagok
 tudomására. Az egyesület vagyónáról kimutatás,
 a mézértékesítő bizottság részéről és a méhészeti
 eszközök árusításáról rendszeres számadás
 hozassék a közgyűlést megelőzőleg a tagok tudomá-
 sára. Az egyesület kiadásai csökkentessenek,
 az alapszabályok pontosan betartásának.

Azt hisszük, e pontok oly természetűek,
 hogy azokat a közgyűlés egyhangulag elfo-
 gadhatja.

1904. június 1-én.

Méhésztársi üdvözléssel:

Borszéki Soma nyug. min. osztálytanácsos Buda-
 pest, Bozonádi Szabó Imre a m. kir. opera tagja Ujpest,
 Boros Lajos bognármester Bart, Burány József szőlőtelep-
 vezető Esztergom, Balla Kálmán uradalmi kasznár
 Ujszász, Cselka János uradalmi intéző Köhid-Gyarmat,
 Csere Lajos méhészt Bátorkesz, Elter Gyula uradalmi
 intéző Kéménd, Feichtinger Sándor uradalmi intéző
 Farnad, Hartman Márton földbirtokos Gyiva, dr. Hilbert
 István ügyvéd Szekszárd, Kühne Ferenc első magyar
 méhitelep-tulajdonos Budapest, ifj. Kment Pál méhészt
 Nógrád, Lakatos Károly igazgató Komárom, Löszert
 Kálmán földbirtokos Kis-Igmánd, Mertinkó János v.
 hivatalnok Gálszécs, Molnár Máté kereskedő Vác,
 Orosházy János tanító Szügy, Orosz Jenő ref. lelkeszt
 Nógrád-Verőce, Pohánka Odón tanító Csövár, Pollák
 Tamás plébános Gyerk, Sándori Rezső földbirtokos
 Dabrony, Sötér Kálmán földbirtokos Inám, Szalay Béla
 uradalmi intéző Farkasd, Szmrtnik János máv. hivatalnok
 Ujpest, Vailó János méhészeti szakitanár Pozsony-
 Ligetfalu, dr. Varga Dezső plébános Köhid-Gyarmat,
 Vimmer Ferenc földbirtokos Esztergom, Vimmer Kálmán
 uradalmi intéző Pusztá-Kéty, Zomborka István méhészt
 Tolnács.

A halászati ügyek új miniszteri előadója.

A közszolgálat egyszerűsítése céljából a föld-
 mívelésügyi miniszter akképp rendelkezett, hogy
 a halászati igazgatás ügyeinek ezentul Landgraf

János műszaki tanácsos, országos halászati
 felügyelő lesz az előadója s e végből a nevezett
 előadót földmívelésügyi miniszterium V. fő-
 osztályában ügyosztályvezetői hatáskörrel ruházta
 fel. Ez az intézkedés az országos halászati
 felügyelőség szervezetét nem érinti. Landgraf
 ezentul is főnöke marad az országos halászati
 felügyelőségnek, melynek ügyeit már közel két
 évtized óta vezeti.

Gyászbesz. Laehne Ernő dr., Moson vár-
 megye tiszti főorvosa, a Karolina-kórház igaz-
 gatója, 40 éves korában, hivatásának teljesítése
 közben szerzett betegség folytán június hó
 11-én Magyaróváron hosszú szenvedés után
 elhunyt. Laehne Ernő dr. ismételt munkása
 volt a gazdatársadalmi mozgalmaknak, így
 1897-ben a német gazdák magyarországi tanul-
 mányutja alkalmával ő volt kíséző orvosuk.
 Az elhunytban Laehne Hugó, az Aradvármegyei
 Gazdasági Egyesület igazgatója, testvérbátyját
 gyászolja.

Komlóhírek. Saazi tudósításaink szerint
 az ottani komlópiacson az üzlet menete igen
 lanyha; a sörfőzdék tartózkodnak a vételtől,
 miután a jövő terméskilátások kedvezőknek ígér-
 keznek. Ez okból a saazi piacson az árak igen
 hanyatlottak, bár készlet híján az árjegyzés
 inkább csak névleges. A komló állása kielégítő.
 Saazi hivatalos árak 50 kg.-ként a következők:
 helyi termésért 304—330 koronáig, vidéki árúért
 290—316 koronáig. Az idegen komló behozá-
 tala teljesen szünetel s ily fajknál egyes bálók-
 ban történt eladásnál 50 kg.-ként 180—230 koro-
 náig értek el. Nürnbergi jelentéseink csak arról
 szólnak, hogy a borongós időjárás igen kedvező
 a hosszas szárazság folytán visszamaradt nö-
 vényzet fejlődésére. Az angol komlókról érke-
 zett komlójelentések szerint ott csak az olcsóbb
 fajokat keresik, de ezek is csak kisebb mérv-
 ben. Angliában a növényzet szinte jól fejlődik,
 csak több melege volna szükség.

Hőgyészi tehén- és üsződíjazás. Az el-
 mult napokban történt meg Hőgyészen a tenyész-
 marhadíjazás. Felhajtott 631 tehén és üsző
 s ezen anyag a bíráló-bizottság egybehangzó
 véleménye szerint a két évvel ezelőt meg-
 tartott díjazáshoz viszonyítva nagy javulást
 mutat. Általános feltűnést keltett Meller Henrik
 murgai lakosnak 5 éves első díjat nyert remek
 tehene, mely 6 hetes bikaborjával 900 koro-
 náért adatott el. Díjazva lett összesen 10 tehén
 és 11 darab üsző, ezen díjazott állatok a megyei
 tenyészet emelése érdekében 3 éven belül nem
 vihetők ki a megye területéről. A megyei
 díjazást megelőző járási szemlék alkalmával
 meggyőződött a bizottság arról, hogy az egyes
 járásokban hátramaradt tenyészanyag is sokat
 javult. E járási szemlék alkalmával is lettek
 díjazva az állatok oly kikötéssel, hogy a megyei
 díjazáson is tartoznak az illetők állataikat
 bemutatni; oly czélből történik ez, hogy az
 ilyen járási szemle alkalmával díjazott állato-
 kat tulajdonosaik összehasonlíthassák a megyei
 díjazáson kitüntetett állatokkal. Most másod-
 szor alkalmazzák Hőgyészen e kötelező felhaj-
 tást s így az eredmény még nem ismeretes,
 de mi is hisszük, hogy a kívánt czélra fog
 vezetni, melynek elősegítésére szükséges a
 legkedvezőbb vasuti díjszabás is a távoli vidé-
 kekre.

Gyar: NYERGES-UFALU (Esztergom.)

Hatschek Lajos szabadalma.

Eternit-Pala

(Azbeszt-Cement-Pala).

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olcsó és tüzálló tetőfedőanyag.

KÖZPONTI IRODA: ETERNIT-MŰVEK HATSCHEK LAJOS BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 33.

Sürgönczim: Eternit Budapest. Telefon 12—92.

Kimerítő értesítés!

urt,
 got.

edése
 3. szám.

Vándorkiállítás Danzigban. A német gazdasági egyesület által Danzigban rendezett és f. hó 9 én megnyílt 18-ik vándorkiállításról a magyar gazdaközönséget is érdeklő érdekes tudósítást kaptunk, melyet azonban mai számunk szűk terjedelme miatt a *Köztelek* f. évi 48. számában fogunk közölni. A kiállítás egyes csoportjai, minők a szarvasmarha-kiállítás, a juh-csoport, a sertéskiállítás, a baromfiak osztálya, a méhészeti kiállítás, a szőlészeti és gyümölcsészeti csoport, továbbá a tejgazdasági osztály külön vajpavillonnal, mind bő ismertetésre találnak a jelentésben, melyre éppen azért már most felhívjuk olvasóink figyelmét.

Gazdasági munkaházak. A gazdasági munkások igen sok helyen hazánkban a kedvezőtlen ingatlan forgalmi viszonyok folytán nem szerezhetnek állandó otthonot. A földmivelésügyi kormány már évek óta segíti gazdasági munkásainkat eme törekvésekben. Ezideig 175,000 korona segélyt utalványozott már ki ily czímen a miniszter. Most legújabb értesüléseink szerint *Csongrádmegyének* 40,000, *Kolozsmegyének* 10,000, *Zombor városnak* 20,000, *Torontálmegyének* 5000, *Békésmegyének* pedig 12,000, vagyis összesen 87,000 koronát engedélyezett államsegély gyanánt gazdasági munkások lakóházak építésére. A segélyösszeget 200—600 K.-ig terjedő hosszú lejáratu kamatmentes kölcsön alakjában kapják a családok gazdasági munkások. Lassanként állandó pénzalap létesül arra, hogy abból a józan, iparkodó gazdasági munkások a megelégedettség alapfeltételét képező kis otthonot építhessenek maguknak. Alföldi városaink, vármegyéink mintegy nemes versenyre kelnek egymással az áldozatkészségben, hogy a kormány által megkezdett irányban tovább működve, egész munkásközlőket alkossanak. Csak az elmúlt napokban szavaztak meg *Békésen* az ottani közigazgatási hatóság kezdeményezésére 20,000 korona kölcsönt, amelyből 30 szegény, de törekvő, békés ponyvaháti lakosnak építenek egészséges jó lakást, melyeket még ez évben át is adnak lakóiknak. Minden, hazáját igazán szerető magyar szívből örülhet e folyton terjedő lelkes mozgalomnak s jól cselekszik mindenki, ugy a hatóságok, mint a magánosok, ha az összes rendelkezésükre álló anyagi eszközökkel azon vannak, hogy e nemes törekvés: a józan földmivelő kisember eme felsegélyezése, mind nagyobb arányokat öltönn. A humanizmus e nemes eszközével állíthatjuk meg legelőbb a folyton erősülő s hazánkra mintegy végveszélyt jelentő amerikai kivándorlást, részben evvel vethetünk gátat egyuttal a mind jobban erősülő agrárszociálizmussal is.

A Magyar Országos Állatorvos Egyesület Rátz István dr. főiskolai tanár elnöklete alatt szakülést tartott, melyen először Hutyra Ferencz dr. a főiskola rektora mutatott be a szarvasmarhák vörös vérséjtjeiben előforduló élősködő véglényeket (*Piroplasma bigeminum*), melyek az erdőkor néven ismert s nem ritkán járványosan előforduló betegséget okozzák. Trattner Kálmán tanársegéd a rosszindulatu száj és körömfájás esetén a szív izomzatában keletkező viaszos elfajulásra vonatkozó mikroszkópos készítményeket mutatott be. Fischer Jakab a

lovak takonykórja ellen alkalmazásban levő intézkedésekről tartott előadást, melynek során kiemelte, hogy kártalanítási alap lenne létesítendő s azon kívül többrendbeli javaslatot terjesztett elő a betegség ellen való védekezésre vonatkozólag. Előadását élénk vita követte, melyen számosan hozzászóltak a kérdéshez. Végül Hutyra Ferencz dr. ismertette a szarvasmarhák gümökör ellen való védőoltását, melyet Behring marburgi tanár alkalmazott először. Hutyra először Behringtől beszerzett anyaggal oltott fiatal szarvasmarhákat, azután pedig több hónap mulva fertőzte azokat erős hatású gümökörös ragálylyal, melynek következtében a be nem oltott borjúk elpusztultak, ellenben a beoltottak, egy kivételével, az erős fertőzést jól kiállították és a hónapok elteltével történt levágás után is csak jelentéktelen, jórészt győgyulófélben levő elváltozások voltak a szerveikben kimutathatók. Hasonló eredményekkel jártak azok a védőoltások is, amelyeket az intézetben előállított gümös tenyészetekkel végzett. Ezek a kísérletek tehát beigazolták, hogy a védőoltások fokozzák az állatoknak a gümökör ellen való ellenállását s amennyiben ez az ellenálló erő a természetes fertőzés ellen is érvényesülni fog, a védőoltások lényegesen meg fogják könnyíteni e betegség ellen való védekezést.

Tanulmányi kirándulás. A magyaróvári gazd. akadémiai hallgatók gazdasági egylete az idei tanévben is több tanulmányi kirándulást rendezett; így a mosonmegyei gátai szeszgyár megtekintésével, Levélre a tejszövetkezettel és a „Magyaróvári szarvasmarhatenyésztési egyesület” működésének tanulmányozásával; a magyaróvári főhercegi uradalom több kerületébe, főleg a kontinens e legnagyobb tehenészetének megtekintésével; Bécsbe a szeszipari kiállítás megtekintésével járult hozzá az ifjúság tanulmányainak gyakorlatilag való kiegészítéséhez. Ezeknél nem kevésbé fontos e hó elején Bábólnára a m. kir. állami ménésintézet és uradalomba tett tanulmányi kirándulás. Velük voltak K. Vörös Sándor kir. tanácsos, akadémiai igazgató, Hensch Árpád gazd. egyleti elnök és Cselkó István tanár. Bábólnára megérkezve Fadallah el Hedad Mihály cs. és kir. ezredes, ménésparancsnok és Ruisz Gyula kir. jószágfelügyelő fogadták s két napon át kalauzolták a kirándulókat. A remek arab ménes, a szál szimmenthali tehenészet s az egész uradalom okszerű kezelése kitünő alkalmat nyújtott gyakorlati tapasztalatok szerzésére. Az uradalmi tisztikar készséges vezetése és szíves magyarázata tette nemcsak tanulságossá, hanem élvezetessé is az egész kirándulást. Ezen tanulmányutakról a gazdasági egyesület szakgyűlésein tartott beszámolókat az egyesület évkönyvében lesznek részletesen közzétéve.

Oroszországi ló kivitel korlátozása. Pétervári főkonzulátusunk jelentése szerint az orosz birodalmi ménésigazgatóság rendeletet bocsátott ki, amely az általános ló kiviteli tilalom alól kivételt képező eseteket szabályozza. E rendelet szerint csak a legnemesebb fajlovak vihetők külföldre korlátozott számban, melyre engedélyt csak külön kérvényre adnak. A kérvényben a ló általános leírásán kívül a ménes is meg-

nevezendő, honnan a ló kivitetik. A ménésparancsnokság pedig a tenyész-törzskönyvbe feljegyezni tartozik, hogy a ló hová és mily czélra vitetett ki.

Díjszámítás a nyílt pályán fel- vagy lerakandó csukorrépa-, répaszelet- és méziszap-küldeményekre nézve némely helyiérdekű vasuton. A kaposvár-fonyódi, kaposvár-mocsoládi és szigetvár-kaposvári helyiérdekű vasuton fennálló díjkezdemények alapján szállítandó csukorrépa-, répaszelet- és méziszap-küldemények után a nyílt pályán történő fel- vagy lerakás esetén — az idevágó díjzabási határozmányokban megállapított kocsiállítási illeték felszámításának mellőzésevel (mi 6 koronát tesz) — mindenkor a felrakási hely mögött, illetve a berakási hely előtt fekvő legközelebbi állomásra nézve fennálló kedvezményes díjtételek számításának; mi mellett a szállítási díj vonatkoztatásánál 100 tonnánál többet fizetendő.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

1904. június 11.

E hét időjárása meghozta a régen várt fordulatot. Már a hét elején voltak egyes vidékeken zivataros eső-jelentések, de később mindinkább borúsabb lett az égboltozat, a csapadék mind nagyobb területre terjedt ki és a hét vége felé az ország legnagyobb részéből bőségesebb esőzéseket jelentettek, melyek a vetésekre rendkívül kedvező hatottak. Azt tartják ugyan, hogy egyes vidékeken buzára nézve a csapadék — a termés mennyiségét illetőleg — elképzeltet volna, de a szemképződés kedvező leendő, míg a tavaszakra, különösen zab és tengerire nézve, az esőzések kétségtelenül igen előnyös hatással vannak. A vizállás keveset változott, de inkább alacsonyabb. A külföldön a terméskülönbségek nagyobbára kedvezők. Románia ugyancsak esőhiány felől panaszkodott.

A külföldi piacokról tovább is csendes irányzatot jelentenek, melynél az árak csak nehezen tartottak. Amerikában az árak tartósan esőkentek voltak. Kedvező időjárás és inkább kielégítő mezőgazdasági tudósítások, valamint a látható gabonakereslet csak mérsékelt csökkenése a spekulációt lebonnyolításokra ösztönözték, mi mellett az árfolyások körülbelül 2 centtel esőkentek. Angliában az irányzat ugyancsak csendes volt; a vételkedv is korlátozott, annál inkább, mert a fogyasztás készletekkel elegendő mérvben el van látva. Franciaországban az árváltozások esékélyek maradtak és tekintettel a megfelelő belföldi kínálatra, nem is mutatkozik különösebb vételkedv. A német piacokban is csendes maradt a hangulat, prompt áru olcsóbban jegyzett, míg a későbbi határidők inkább tartottak. A többi kontinentális piacokon a fogyasztás tartózkodó, de ennek ellenében a kínálat sem nevezhető élénknek és az árak csak keveset változtak.

Nálunk az irányzat az uralkodott esőhiány folytán kezdetben szilárd volt, utóbb azonban az összes cikkekben csendesebb hangulat érvényesült.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük:

Buza még szilárd irányzatban indult. A malmok jó vételkedvet tanúsítottak és aránylag mérsékelt kínálat mellett fokozatosan 20—25 fillérrel magasabb árak voltak elérhetőek, annál inkább, mert a tartós esőhiány behatása alatt a határidőpiac is gyorsan volt emelkedő. Az üzlet későbbi folyamán azonban visszaesés állott be. Esőhírek a határidőpiacra ismét lanyhító hatással voltak, az eladók készségesebben kínáltak, míg lisztgyáraink tartózkodóbb állásponton helyezkedtek és olcsóbb árak mellett is csak esékély beszerzéseket eszközöltek. A kezdetbeni árelőny így ismét elveszett, sőt a múlt héthez viszonyítva még körülbelül 30—40 filléres visszaesés mutatkozik. Az összforgalom körülbelül 160,000 mm.

Rozs e héten jobban volt kinalva, míg a vételkedv csak mérsékelt maradt. Finom áru a hét elején mindazonáltal valamivel drágábban is volt elhelyezhető és csak később érvényesült lanyhább irányzat, melynél

A M. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

BUDAPEST, V. KERÜLET, VÁCZI-KÖRUT 32. SZÁM

ajánlja a magyar királyi államvasutak gépgyárában készült új szerkezetű

gőzséplőkészleteket, ipari czélokra alkalmas Compound lokomobilokat.

MILLENNIUM

fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő aratógépeket,

valamint egyéb mezőgazdasági eszközöket.

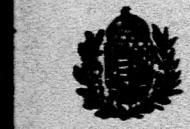
FOLYAM.

ik. A ménes-
-törzskönyvbe
hová és mily
fel- vagy le-
-helyi érdekű
-kaposvár-
-ri helyi érdekű
-al alapján szállí-
-tás történő fel-
-adó díjszabási
-kocsikiállítási
-el (mi 6 koron-
-a legközelebbi
-nyes díjtétele-
-llítási díj vona-
-z fizetendő.

TÖZSDE.

de.
1904. június 11.
n várt fordulatot.
en zivataros eső-
-rosabb lett az
-területre terjesz-
-szág legnagyobb
-ettek, melyek a
-tak. Azt tartják
-ézve a csapadék
-elkésve érkezett
-leend, míg a
-re nézve, az eső-
-ással vannak. A
-alacsonyabb. A
-bbára kedvezők.
-aszkodott.
-csendes irányza-
-hezen tartottak
-hók voltak. Ked-
-őgazdasági tudó-
-et csak mérsékelt
-okra ösztönöztek,
-centtel csökken-
-csendes volt; a
-mert a fogyasztás
-látva. Francia-
-paradtak és tekín-
-em is mutatkozik
-okor is csendes
-ban jegyzett, míg
-A többi kontinen-
-kodó, de ennek
-nknek és az árak
-t esőhiány foly-
-onban az összes
-vesült.
-vetkezőket jelent-
-ndult. A malmok
-g mérsékelt kíná-
-lterrel magasabb
-ert a tartós eső-
-z is gyorsan volt
-azonban vissza-
-ezra ismét lany-
-esebben kínáltak,
-tra helyezkedtek
-ly beszerzéseket
-ismét elveszett,
-örülbelül 30-40
-forgalom körül-
-va, míg a vétel-
-áru a hét elején
-volt elhelyezhető
-irányzat, melynél

KSÉGE

bilokat.
ógépeket,
zközöket.

az árak a múlt heteknél 10 fillérrel olcsóbbak. A vétel-
len főleg a helyi fogyasztás és csak csekély mérvben
az export részesedett. Budapesti paritásra 12:30-12:90
K-ig jegyzünk.

Árpa (takarmány- és hántolási czélokra) állan-
dóan csak nagyon gyengén van kínálva és gyárosoknál,
szeszegetőknél éppúgy, mint hizlálónál, 30-40 fillérrel
magasabb árakon könnyen talált elhelyezést. Hájóárúért
11:00-12, jobb vasúti árúért 12-13 K. között fizettek
helyben átvéve. Román árpa ennek ellenében bőven
van kínálva és a hét folyamán körülbelül 50,000 mm.
talált elhelyezést 11:70-11:90 K. árakon, 3 óra elvá-
moltn, helyben átvéve.

Zab iránt a kereslet kezdetben az ugyancsak
megszűnt határidőpiac hatása alatt jobb volt és az
árak 20 fillérrel emelkedhettek, utóbb azonban az irány-
zat lánghára fordult és a kereslet is gyengült. A kínálat
általában valamivel jobb volt és elkelt körülbelül 3000
mm-ért szín és tisztaság szerint 11:30-12. K-ig
fizettek.

Tengeri úgy a helyi fogyasztás céljaira, mint a
Dunán felfelé való elszállításra e héten élénken volt
forgalomban és vasúti árúért a folyó határidőjegyzését,
10:50-10:80 kor. között, hajóárúért néhány fillérrel
azon alul fizettek. Tiszavidéki áru iránt állomásokon
átvéve jó volt az érdeklődés, de tulajmag követelések
a forgalmat megnehezítették.

Olajmagvak: Káposztarepce (készáru) fizetlennel
és névleg 20-21 kor. helyben jegyez. Vadrepce
9:50-10 kor., lenmag 17:50-18:50 korona, gomborka
18:50-20 K. jegyez helyben. Új bánáti repce júliusi
szállításra helyben átvéve 18:50 K. jegyez. Új káposzta-
repce budapesti paritásra 20 K. jegyez. Határidő
káposztarepce gyenge érdeklődés mellett csendes
maradt és 20:90-21:10 K. zárul.

Hüvelyesek: Bab teljesen fizetlennel. Névégesen
triórözött törpebabért Gyöngyös-Félegyházán 18:50 kor.,
gömbölyű babért Mohács-Baja-Zombor 17:50 K. jegyzünk.

**Napijelentés a gabonafüzletről.
1904. június 14.**

Készüzében ma tiszavidéki állomásokon jobb
kínálat mutatkozott, míg a vételkedv tartózkodó volt.
Elkelt körülbelül 22,000 mm. 10 fillérig magasabb árakon.

Rozs mérsékelt forgalom mellett változatlan. Hely-
beli egyenértékre azonnal szállítva 6:45-6:50 K-ig ér-
hető el.

Takarmányárpa változatlan, helyben és helybeli
egyenértékre 5:90-6:40 koronáig ér azonnal szállításra.

Zab kis forgalom mellett tartott, helyben 5:50
-5:90 K-ig fizettek.

Tengeri nyugodt. Azonnali szállításra helyben és
helybeli egyenértékre 5:20-5:27 k. kor-ig érhető el.

Buza. Tiszavidéki: 600 mm. 80 k. 9 K. 52 f., 400
mm. 80 k. 9 K. 52 f., 1000 mm. 80 k. 9 K. 50 f., 500
mm. 80 k. 9 K. 50 f., 400 mm. 80 k. 9 K. 50 f., 800
mm. 80 k. 9 K. 50 f., 200 mm. 80 k. 9 K. 40 f., 100
mm. 80 k. 9 K. 50 f., 400 mm. 80 k. 9 K. 50 f., 600
mm. 80 k. 9 K. 50 f., 650 mm. 80 k. 9 K. 50 f., 100
mm. 80 k. 9 K. 42 f., 300 mm. 79 k. 9 K. 40 f., 300
mm. 79 k. 9 K. 40 f., 300 mm. 79 k. 9 K. 45 f., 400
mm. 79 k. 9 K. 42 f., 200 mm. 79 k. 9 K. 57 f., 300
mm. 79 k. 9 K. 42 f., 200 mm. 79 k. 9 K. 30 f., 600
mm. 79 k. 9 K. 45 f., 2000 mm. 79 k. 9 K. 40 f., 300
mm. 78 k. 9 K. 22 f., 100 mm. 77 k. 9 K. 22 f., 100
mm. 78 k. 9 K. 22 f., 1050 mm. 79 k. 9 K. 40 f.

Mezőhegyesi: 2000 mm. 78 k. 9 K. 32 f.
Féjermegyei: 500 mm. 78 k. 9 K. 15 f., 150 mm.
77 k. 9 K., 100 mm. 78 k. 8 K. 85 f., 500 mm. 75 k.
8 K. 85 f.

Pestmegyei: 1000 mm. 77 k. 9 K. 05 f.
Tolnai: 1800 mm. 76 k. 9 K. 30 f.
Marosmenti: 1800 mm. 77 k. 9 K. 30 f.
Bánsági: 1850 mm. 78 k. 9 K. 30 f.
Bácskai: 200 mm. 78 k. 9 K. 30 f.
Óbécsei: 2044 mm. 77 k. 9 K. 30 f.
Dunai: 1500 mm. 77 k. 9 K. 05 f., 900 mm.
77 k. 8 K. 95 f.

Rozs: 500 mm. 6 K. 52 f., 800 mm. 6 K. 50 f.,
500 mm. 6 K. 50 f., 200 mm. 6 K. 50 f., 300 mm. 6 K.
50 f., 100 mm. 6 K. 45 f., 100 mm. 6 K. 40 f., 200 mm.
6 K. 50 f. kp.

Zab: 100 mm. 5 K. 95 f., 100 mm. 5 K. 90 f.,
100 mm. 5 K. 85 f., 100 mm. 5 K. 72 f., 250 mm. 5
K. 70 f., 270 mm. 5 K. 67 f. kp.

Tengeri: 100 mm. 5 K. 35 f., 100 mm. 5 K. 32 f.
f., 100 mm. 5 K. 27 f. kp.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület Mesteri
utca. 1904. június hó 14-én. A székesfővárosi vásár
igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 118 szekér réti
széna, 8 szekér muhar, 25 szekér zsupszalma, 8 szekér
alomszalma, — szekér takarmányszalma, — tengeriszár,
7 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabosbük-
kony, köles, stb.), 300 zsák szécska.

A forgalom élénk.

Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna
540-640, muhar 680-720, zsupszalma, 300-320, alom-
szalma 220-260, takarmányszalma —, 100 kéve
tengeriszár —, egyéb takarmány 540-560,
zabosbüköny 600-620, lóhere 520-560, luczerna 560-
600, köles —, sarju —, szalmaszecska
340-340. Összes kocsiszám 171. Összes súly 205,200 kg.

Szeszület.

A szeszüzletben e héten elején a forgalom
főleg régebbi előjegyzésekre és kontingens szesz véte-
lekre szorított változatlan szállár áron a legutóbbi
zárlatjegyzés szerint.

Elkelt helybeli és vidéki egyesült szeszgyáraktól
finomított szesz adózva 151:50-152 K., adózatlan sza-
badraktárra 52:50-53 K., élesztőszesz adózva 152:50 K.,
adózatlanul 52:50-53 K., nagyban és 2-3 K. drágábban
kicsinyben.

Denaturált szeszben a kereslet élénk és a nagy
kínálatok folytán az ára 1-2 koronával olcsóbban
jegyeztetett. Kötések 43 koronáig létesültek hordóval
együtt. Galicziából kínálat nem volt.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens
nyerszesz e héten elején azonnali szállításra gyéren
volt ajánlva és nagyban 45-46 K-ig kelt. Új termelési
időszakban szállítva néhány tétel 43-43:75 K-ig talált
vevőre.

A kontingens nyerszesz ára Budapesten 46:50-
47:50 korona.

Budapesti heti jegyzés:

	nagyban	kicsinyben
	koronákban	
Finomított szesz	151:50-152	153-154
Élesztőszesz	151:50-152	153-154
Nyerszesz adózva	149:50-150	151-152
Denaturált szesz	43-43:50	44-44:50

Az árak 10,000 literfokként hordó nélkül bér-
mentve, budapesti vasútállomáshoz szállítva, készpénz-
fizetés mellett értendők.

Vetőmagvak ólomzárólása. *)

Budapest, 1904. június 9.

A budapesti m. kir. állami vetőmagvizsgáló álló-
más az 1903-1904. idényben, azaz 1903. évi július hó
1-étől a mai napig az alant megnevezett magkereskedők-
nél és termelőknél a következő vetőmagmennyiségeket
ólmazárta:

Ólmazárólató fél	m é t e r m á z s a			
	Luczerna	Lóhere	Egyéb	Összesen
Mauthner Ödön, Budapest	3537	2879	186	6602
M. Mezőgazdák Szöv., Budapest	1368	2058	144	3570
Klein és Schwarz M.-Vásárh.	40	2474	—	2514
Haldek Ignác, Budapest	997	1196	193	2386
L. P.**) közraktári váll.	1513	620	27	2160
Szalay Gyula, Budapest	273	649	80	1002
Frommer A. H. ut., Budapest	314	201	—	515
Beimel és fia, Budapest	178	221	—	399
Lamberger Károly, Budapest	127	106	39	272
Felsenburg Tivadar, B.-Gyarmat	—	201	—	201
Kohn Móricz fiai, Úron	3	123	—	126
Boross Dezső, Budapest	35	56	—	91
ifj. Freund Sámuel, Szatmár	—	85	—	85
Szavost Emil, Budapest	10	71	—	81
Teleki Árvéd gr., Drassó	8	45	—	53
Kramer Lipót, Budapest	2	35	—	37
Sibrik Adorján, Hashágy	—	7	18	25
Tóth László, Körös-Tarján	10	—	—	10
Gombás Jenő, Budapest	2	—	—	2
Összesen	8417	11927	687	20131

*) A hazai mezőgazdaságra káros amerikai here-
féle magvakat a magvizsgáló állomás nem ólmazárta.
**) Leszámitoló és pénzváltó banknak olvasandó L. P.

**Élelmi czikkek nagybani árai a központi
vásárcsarnokban.**

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetke-
zete jelentése 1904. június 14-én.

A hozatalok tegnap és ma meglehetősen gyérek
voltak. Némli forgalom csupán a zöldségfélékben volt
észlelhető. Jó keresletnek örvend az élő baromfi, levágott
baromfival a melegebb idő beálltával már óvatosan kell
bánni s legjobban a beletet kihuzva a húst megfagyasztva
feladni. Befőzésre való félretett gyümölcs (eper, piszke
és kemény cseresznye) felküdése ajánlatos. Vaj válto-
zatlanul jegyez. Tojásból a hozatalok igen gyérek, az
irányzat emelkedésre enged következtetni.

Mai árak:

Husneműek: marbahu 120-128 K., helybeli
borjúhús 120-144 K., vidéki borjúhús 90-110 K.,
sertésfű 104-116 K., szalonna friss 120-128 K., sza-
lonna, sózott 120-126 K., szalonna, füstölt 144-160 K.,
szalonna, olvasztani való 120-128 K., háj 136-140 K.,
sertészsír 126-128 K. Bányai párja: — K. Ózhus:
— korona.

Füstölthús (vidéki) kgja 1:70-1:90 K., hazai sonka
1:90-2. — K., szalámi — K.

Vad: nyul darabja 0-0-0 K., fogoly 0:00-
0-0 K., fácán — K., szalonna 0-0-0 K.
darabonként. Vaddisznó — fillér. Ózhus 0:00-0:00
K., szarvas és dämvad — K. kgként. Fenyves
madár dbja 00-00 f.

Baromfifélék: élő tyúk 2:40-2:80 K., rántani
való csirke 1-1:60 K., sütni való csirke 1:60-2:40

K., kacs, sovány — K., hizott 4:00-5:60 K., lud,
hizott 12-14 K., pulyka, sovány — K., hizott
0:00-0-0-0 koronával páronként. Idei liba páronként:
4-6, kacs 2:20-3:20 korona.

Vágott hizott liba 1:28-1:32 K., vágott hizott
kappan, kacs és pulyka 1:30-1:40 K. kg-kint.

Teavaj: (centrifugált) 1:80-2. — K., főzővaj
1:40-1:60 K. kgként. Tehénturó kgja 16-20 fillér.

Zöldségfélék: Burgonya (waggonáru) sárga 0:00-
0:00 K., rózsá I. 0:00-0:00 K., kifli fehér — K.
100 mm-kint. Hagyma 50 kgos zsákokban zsákkal együtt
— K. mm-kint. Spárpa: leves-spárpa — fillér,
közép —, solo — fillér különként. Saláta 100
fej —60-1 K. Idei burgonya 9-10 f. különként. Kala-
ráb 2-3 f. darabonként. Tök —0-0-0 K., ugorka
— fillér. Zöld borsó 14-16 f.

Gyümölcsfélék: szőlő: chasselas — fillér,
muskotály — fillér kgként. Alma, válogatott első-
rendű áru (aranyparmen, ranet, Jonathan, Török-Bálint
stb.) —0-0 K., másodrendű alma — K., harmad-
rendű apró áru — K. métermázsánként. Körte,
elsőrendű — K., másodrendű — K. mm-ként.
Mogyoró: — K., Dió: — K. mm-ként. Aszalt
szilva — K. Szilvaiz — K. mm-ként. Mogyó:
52-56 f., Cseresznye 20-40, Földieper 60-1:00. Dinye:
1:20-2-3 K. különként Földieper —60-1-1 K. Málna:
—70-1 K. Ribiszke 50-70 f.

Méz: pergetett akác 1-1:10 K., hárs —80-
1- korona kgként. Gyümölcsiz — K. kgként,
szárított gomba — K. kgként. Mák (kék) — f.
különként. Sajtok: Romadour 25-50 dekagrammos
téglikban 50-60 fillér, grói 1-1-1 K. kgként.
Juhajtok —80 K., emmentali 2 K. kgként. Trappista
1:60 K.

Tojás: I. r. 56-57 K., erdélyi apróbb áru 53-
54 K. lánként (1440 drb.), apadt — K., meszes
— K.

Bécsi szarvasmarha vásár.

1904. június hó 13-án.

Főlhajtás összege:	Minőség szerint:	
	drb	drb
Hizott és legelőmarhá- ban főlhajtás	4072	Hizott marha — 4072
Csontozni való marhá- ban főlhajtás	862	Legelőmarha(Weidew.) —
Összesen	4934	Csontozni való — 862
		Összesen — 4934

Kiadatlan maradt — Nem szerint:

Származási hely szerint:	Ökór
Magyarországi	3907
Galic. s bukovinai	566
Oszták tartomá- nyokból	461
Összesen	4934
	Bivaly — 335

Árak: (100 kilogrammonként élő súlyban koronaértékben
fogyasztási adó nélkül.)

	I. rendű			II. rendű			III. rendű		
	74-77	68-73	62-68	75-80	70-74	65-69	80-84-85-86	76-79	66-75
Magyar hizott ökör	74-77	68-73	62-68	75-80	70-74	65-69	80-84-85-86	76-79	66-75
Galicziai hizott ökör	75-80	70-74	65-69	80-84-85-86	76-79	66-75	—	—	—
Tarka hizott ökör	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bikák	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hizott tehén	62-72	—	—	—	—	—	—	—	—
Legelőmarha	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Csontozni való marha	52-60	—	—	—	—	—	—	—	—
Bivaly	42-56	—	—	—	—	—	—	—	—
Konzerváru (selejt)	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Irányzat: rendkívül nehézkes; az árak általában
két koronával hanyatlottak.

Vásáron kívül közvetlenül a vágóhidra érkezett
a lefolyt héten 605, a múlt vesztégyására való főlhaj-
tás 210 darab.

Szerkesztői üzenetek.

K. L. urnak Veszprém. Kérdésére lapunk 44.
számának szerkesztői üzeneteiben adtunk részletes föl-
világosítást. Tessék a cikket rövid, kéthasábos fejeze-
tekbe becsúztatva, hozzánk beküldeni. Hogy közülük-e?
arról üzemi rovatvezetőnk véleménye határoz. Hogy
mikor? az a körülményektől függ.

T. S. urnak Pálos. Folyamodjon Kerpely Kálmán,
a debreczeni gazd. tanintézet igazgatójának közvetítésé-
vel a földmívelési miniszterhez. Tudvalegőleg a szabály-
zat 1901 május előtt 5 évi gazdasági alkalmaztatást
ir elő, a vizsga letehetésére. Reméljük azonban, hogy
mellányolva nemes törekvését, a két évi földmívelési
iskolai tanfolyamot is számításhoz veszik a gazdasági
praxis időtartamának megállapításánál.

F. J. urnak Gálósa. A felsőbb gazd. tanintéze-
tekre a legújabb intézkedések szerint csak 7 gymná-
ziumi vagy real-osztályt végzett tanulókat lehet föl-
venni. Négy polgári osztály és a földmívelési vég-
zése után csak a földmívelési miniszter különös enge-
délyével fogják fölvenni. Tessék oda folyamodni. Kérjen
azonban előbb közvetlen fölvilágosítást és utasítást
valamelyik gazd. tanintézet igazgatójától. Tekintve az
Ön tiszteletreméltó ambícióját, bizonyára készséggel
adnak fölvilágosítást.

A burgonyatermés fokozása és a burgonya keményítő-tartalmának nagyobbodása

legbiztosabban úgy érhető el, ha a burgonyabokrokat *kellő időben alkalmazott permetezéssel a burgonyabetegség-től*, melyet a Phytophtora nevű gomba okoz, megóvjuk.

Mint a **tudományos kísérletek és a gyakorlati tapasztalatok** egy bel- mint külföldön bebizonyították, **legkitünőbb eredmény**

a dr. Aschenbrandt-féle bordói por

oldatának alkalmazásával érhető el.

A permetezés legalkalmasabb ideje **juniusban és júliusban** érkezett el.

A bordói por oldatának **kitünő tapadó képessége** folytán **egy, legfeljebb kétszeri permetezés feltétlenül elegendő**. Az eredmény feltűnő! **Tessék kísérletet tenni!**

A permetezésre **kiadott összeg a nagyobb és jobb minőségű termés** folytán **sokszorososan megtérül**: miért is a permetezés nemhogy kiadástöbbletet okozna, hanem a **jövedelmet szaporítja**.

A burgonyabetegség leküzdésére vonatkozó részletes ismertető füzeteket, használati utasításokat díjmentesen küld és rendeléseket pontosan teljesít a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V., Alkotmány-u. 31.

A bordói por ára: 50 kg.-os zsákban kg.-kint ... 60 fillér.
5 és 10 kg.-os zsákban kg.kint ... 70

Egy kat. hold burgonya kétszeri permetezéshez 8-10 kg. bordói por elegendő.

ÜRL REZSÓ
SERTÉSBIZOMÁNYOS
=BUDAPEST=
VIII., Bérkocsis-utca 12.

Sertéseket sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi áron értékesít.

Magyar királyi államvasutak Igazgatóság.
99.594/F/IV. sz.

HIRDETÉMÉNY.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és a. állomási helyiségekben elhagyott tárgyak u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehérneműek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénzfizetés mellett el fognak adatni.

Budapest nyugati állomáson 1904. június 24-én d. e. 9 órakor; Miskolc sz. mélypályaudvaron 1904. június 27-én d. u. 2 órakor; Budapest nyugati pályaudvaron 1904. június 28-án d. u. 2 órakor.

Budapest, 1904. június hóban.

(Utánnyomás nem díjazatik).

Az igazgatóság.

Élelmi szerek értékesítését eszközlik az előírt % mellett. Felvilágosítást és csomagolási utasítást ingyen nyújt tagok és nem tagoknak.

Azonnali készpénz-elszámolás.

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK
ÉLLÁTÓ SZÖVETKEZETE
HATÓSÁGI KÖZVETITŐ
Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában.
SÜRGÖNYCZIM: AURORA-BUDAPEST.

Értekesítésre elfogad: Husneműket, füstölt húst, vadakat, szárnyasokat — élő és leölt állapotban, tojást, vajot, halat, burgonyát, káposztát, zöldségféléket, gyümölcsöt stb.

Közel **8000 motor 60.000** lóerővel a legteljesebb megelégedésre szállítva.

Kényelmes üzemeltetési módzatok!

Legmészebb menő jóállás!

Dresdai motorgyár r.-t.
(ezelőtt Hille)

fióktelepe és műhelye
GELLÉRT IGNÁCZ ÉS TÁRSÁ-NÁL
Budapest, VI., Teréz-körút 41.
Telefon 12-51.

Ajánljuk az elismert legjobb, legtükéletesebb, legtartósabb gyártású, legegyszerűbb kezeléssel és legolcsóbb üzemű **dresdai benzín-motorokat, lokomobilokat és dresdai gázfejlesztős (generátoros) motorokat.**

Darálásra, malomüzemre, takarmánycamrákba, tejgazdaságoknak, favágáshoz, vízemelésre, csépléshez és minden más munkára a legelőnyösebb üzemgépek.

Referenciák: a legelőkelőbb uradalmak, malom-üzemek és legkülönbözőbb iparvállalatok.

A dresdai motor minden kiállításon és munkaversenyen a legelső díjakkal lett kitüntetve.

1542

>>>>> 64 kitüntetés és 8 állami érem. <<<<<<

Bellán-féle

KÉVE
KÖTELEK
BELLÁN MÁTYÁS
BACS-CSEBEN

Óriási megtakarítás!

78%-kal olcsóbb, mint a manillaszineg **85%-kal olcsóbb**, mint a zsupszalmakötél, és **97%-kal olcsóbb**, mint a gabonaszalmakötél, mit prospectusomban számításokkal bizonyítok.

Mintákkal és prospectussal készséggel szolgálok.

Mindennemű gazdasági kötélárak, zsákok és ponyvák szintén a legjutányosabb áron.

Birtok-eladás.

Agárd községben

(Maros-Torda vármegye) Maros-Vásárhely sz. kir. várostól alig 3/4 órára, vasut és postaállomáshoz tehát közel, egy la birtok eladó. Áll: 141 hold 21 □-öl szántóból, 10 hold 1386 □-öl kert, 11 hold 121 □-öl rét, 20 hold szőlő és 148 hold 88 □-öl erdőből; összesen: 331 hold 22 □-öl területből, megfelelő belsőséggel, gazdasági épületekkel és fundus instruktussal. Az egész 20 hold szőlő újabb telepítés, a legjobb termőerőben, rizlinggel s különböző csemegefajokkal ültetve. A birtok a rendes gazdasági üzem mellett akár tehenészet, akár gazdasági kertészet céljaira, a legelőnyösebben használható ki.

Értekezni lehet **Bucher Lajossal, Maros-Vásárhelyt.** Levélbeni megkeresésre részletesebb felvilágosítás adatik.

2402

Aktuális!

HÁZINYUL TENYÉSZTÉS
ÉS ÉRTÉKESÍTÉS

Irta:
Andrássovich Géza
m. kir. gazd. intéző.

2 kor 20 fillér előleges beküldése elleneben bérmentve küldi meg a

“PÁTRIA” könyvkereskedése
Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Pártoljuk a hazai ipart!

Komlói koczka (darabos) kőszenet
dió-, akna-, kovács- és darasznet cséplési célokra, stabilkazárokhoz és tégláégetésre ajánl:

ANGYAL IGNÁCZ a komlói szénbányák vezérképviselője **BUDAPEST I., BORS-UTCZA 22. sz.**
MEGREDELHETŐ A MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETÉNél IS.
A komlói kőszén hosszú lángú, tartós parazsu szén, kevés salak és kén tartalommal s a porosz szénét pótolja.

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér beiktatásonként. A legkisebb hirdetési díj 1 korona.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom termékei, továbbá állást keresők és adók hirdetményei vétetnek fel e kedvezményes rovatban és árban.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csak a hirdető czimének kitételével közölünk. KIS HIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válaszként szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Betöltendő állás

Tisztességes, erélyes, katolikus, gazdaságban gyakorlott egyén, 700 holdas gazdaságban alkalmazást talál a nyári hónapokban. Esetleg később állandósítatik. Berényi Géza, Bánya (Somogy), u. p. Bardiútk. 5849

Segédtsizt

Keresetük intenzíven kezelő munkái gazdaságba szeptember 1-én. Pályázókól megkívánjuk, hogy felsőbb gazdasági tanulmányokat vagy akadémiát végeztek legyenek, pár évi gyakorlatot bírjanak a katonai kötelezettségüknek eleget tettek legyenek. Javadalmazás: teljes ellátás, mostanra kivül 480 korona kiegészít. Mikosdi uradalom intézősége, Mikosd. 5890

Azonnali

betöltésre kerestetik nőtlen, oklevéles gazdatiszt, ki már húszéves ideig nagyobb uradalomban alkalmazva volt. Évi fizetés 1920 korona készpénz és szabad lakás, fűtés és világítás. Ajánlatok, bizonyítványokatokkal felszerelve, melyek vissza nem küldetnek - a Csurgói főbírói iktatásig, Somogy-Csurgóra intézendők. 5820

Állást keresők

Ispán, 33 éves, 12 évi gyakorlattal, kitűnő bizonyítványokkal, a mezőgazdaság minden ágában, állományvezetés, hivatalában, tehetséges küllel és irradó természetben teljes jártassággal bír, beszél magyarul, németül és románul, lehetőséggel önálló néző vagy nőtlen állást keres. Czim e lap kiadóhivatalában. 5749

Kezelői állást keres szeptember 1-re 28 éves, ev. vall. nős, 9 évi gyakorlati bíró, a gazdaság minden ágában jártas, a legjobb bizonyítványokkal rendelkező gazdatiszt. Beszél magyarul, itáli, németül. Szíves megkeresések Schramek Ottó, Zselén, Sárosm. 5826

Gazdaság-kezelő állásra ajánlok 13 évi praxissal rendelkező nős egyén, ki két évet homok-talajon, 6 évet agyag-talajon gazdálkodott, jó bizonyítványokkal rendelkezik, állást bármikor elfogadhatja. Czim e lap kiadóhivatalában. 5841

Állást keres nős urasági inas, 35 éves, gyermektelen, józan és megbízható gazdasági gyakorlattal, mind a két állásnak meg tud felelni. Czim: Ebeczy János, Rétság (Nógrádmegye). 5812

Kezelő, nős, tiszt vagy ispáni állást keres, június vagy július hó 1-én egy 24 évi gyakorlattal és kitűnő statisztikával bíró, 20 éves, ev. ref. vallású, földmívelő iskolát is végzett gazdatiszt, ki még anyanyelvén kivül a német és horvát nyelveket is ír és beszél. Legutóbb, 2 éven át, mint nőtlen tiszt Szlavóniában működött. Czim: Bertalan J. gúsz, Somogy-Szt-Miklós. 5859

Jó családból való, földmívelő-iskolát és szesz-főzési tanfolyamot végzett, 12 évi gyakorlattal, kis családn, nős, keresztényen gazdatiszt, midőből belépésre állást keres. Kétszó kényvvelében, állategyészetben, hivatalában, döbánytermelésben stb. jártas. Lehetőleg perzentés állást keres. Kivánatra kanckiót tezek. Szíves megkeresést a kiadóhivatalra. Megbízható jók állat továbbit. 5847

Ellenőri, segédtsizt, vagy irnoki állást keres, keresztény, nőtlen, gazd. tanítványt végzett, 4 évi gyakorlattal, nagy grófi uradalomban, hol jelenleg is van, katonai kötelezettségének eleget tett. Azonnali betöltéssel. Osváth Dénes, Letenye, Zala-megye. 5848

A gróf Esterházy-féle földmívelő iskolát június végén 18 db, részben a katonasorozáson már túlulvó növendék végzi, kiknek egy része feleséges is. Mindannyi egyszerű földmívelés, ki a gazdaság és szőlőmívelés minden ágában jártas. Ezeket igénybe venni óhajtok forduljanak a bér megjelölésével az iskola igazgatójához Csakvárra. 5809

Ispáni vagy kulcsári esetleg kisegítő állást azonnali belépésre keres 33 éves róm. kath. gyermektelen férfi, ki nagyobb uradalmakban hosszabb ideig működött, jó bizonyítványokkal rendelkezik. Megkeresések, kora kelti szerető, jellegre a kiadóhivatalba kértetnek. 5700

Gazdatiszt állást keres az összes mezőgazdasági ágában hosszabb idejű gyakorlati bíró, a magyar, német és tót nyelvben jártas, 41 éves, nős, családost, izr. egyén. Megkeresések, K. K. 5000 jellegre a kiadóba kértetnek.

Pápai földmívelő-iskolát kitűnő sikerrel végzett, 3 évi jó gyakorlati bíró, 30 éves, róm. kath., nőtlen ember, megfelelő állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 5811

Földmívelő-iskolát jeles sikerrel végzett, 25 éves, róm. kath. vallású, nőtlen egyén, 1 1/2 évi gyakorlata van, gazdaságban július 1. vagy 10-re ispáni, irnoki vagy ehhez hasonló állást keres, ki jelenleg is nagyobb gazdaságban ispáni állásban van alkalmazva, állást szívesen önjajta változtatni, hogy becsületességével és szorgalmával jövőjét megállapíthassa. Katonai kötelezettségének mint alult tett eleget. Czim Brukner István gazd. ispán, posta Zsély-Ebeczy, Nógrádm. 5829

Földmívelő-iskolát végzett, 6 évi gyakorlati bíró, izr., fiatal nős gazdatiszt, bírók bérbeadása miatt, október 1-én esetleg előbbre, állást keres. Szíves megkeresést kér: **Gazdatiszt, Körös-Tarján** czimén. 5835

Segédtsizt, jelenleg 3 év óta négyezer holdas gazdaságban, ezenkívül több évi gyakorlatban, július elejére irnoki, ispáni, vagy kisegítő állást keres. Nőtlen, izraelita, 27 éves, esetleg megüsdül. Erdős Manó, Kunhegyes, Prah-Gyenda. 5834

Cseplesi idényre, oklevéles, gyakorlati egyén állást keres. Szalay Gyula, Mező-Kölpény, u. p. Mező-Bánd. 5833

Egy III. éves gazdaság-cseplesi ellenőri állást keres, július 25-01, október 1-20-ig. Leveleket III. éves jellegre a kiadóhivatalba kértetnek. 5841

Állatok

Rögtöni vételre kerestetik telivér vagy magas félvér paripa, lovassági tiszt részére, körülbelül 5 éves, lehetőleg belovagva, nagyág merinó-bíró és 47 drb nyarolyan kos eladó. Tudakozódni lehet Henez László és Jenő tulajdonosoknál, Somogy-Karád 5815

Keresünk megvételre 2-300 darab tenyésztésre alkalmas ram-bouillet juhok. Ajánlatokat az ár megjelölésével, Schelsinger és Polakovits, Budapest czimre kértünk. 5843

Eladó 4 drb betanított szürke 16, 156 cm. magasak, kettő 1000 forint, 50 drb 1 éves prima erdélyi ökor-tinó. 150 drb decemberi mangalica-sültő, a koczkák miskálrova s az ő-szes orvász ellen beoltva. Felvilágosítással szolgát: Párfabány Miklós föld-birtokos, Mező-Dobra, u. p. Mező-Kapus. 5845

Egy pár arabs kanca, 5 éves, 100 cm. magas, igen szelíd, kocsi-ban vagy nyereg alatt használható, olcsón eladó. Bővebbet megtudni: Kopaszhegy gazdaság intézőségénél, Kadarkut. 5792

Vételre keresünk mintegy 40 drb tiszt nyurgati fajú trisz fejűs tehent borjuval vagy anélkül. Ajánlatok alábbi czimre kértetnek. Bóni gyártelep és mozd. gazd. r-t. Nyiróator. 5827

Jármas ökrök, tinók, lovak, sertések és juhok tenyész- vagy használati állatok beszerzésére megbízásokat elfogad és azokat felelőséggel mellet gyorsan és jutányosan, direkt forrásokból közvetíti az Erdélyi Gazdasági Egylet vednöksége alatt álló Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvárt. Szentgyörgy-utca 2. sz. Telefon 311.

Meiszeni fajmalacok, 3 hónaposak, eladók, Bővebb felvilágosítást ad: Gróf Béla, N.-Kikindán. 5802

Eladó a somogy-szili uradalomban, a juhállomány csökkentése folytán: 50 drb Electoral-Negretti tenyészese, 400 drb Electoral-Negretti tenyészese és 468 drb mustabirka. Bővebbet az uradalmi felügyelőségénél, Somogy-Szili. 5803

Faj-vizsla. Kiváló jó tulajdonságú angol telivér kan és pointer szukától származó 2 hónapos vizslakölykök, darabonként 30 koronáért eladók, Dollák G.-nál, Nagy-Kágya, Bihar-megye. 5804

Birka-éskos-eladás. Gróf Széchenyi Victor ur sárpentel gazdagságában, posta Székesszentivér, 230 drb fiatal, nagy testű, prima gyapjas, merinó-bíró és 47 drb nyarolyan kos eladó. Tudakozódni lehet Henez László és Jenő tulajdonosoknál, Somogy-Karád 5815

Eladó ménő, mely gróf Hunyady testvérek-től vétetett, 8 éves korában, jelenleg 9 éves, jéggyetlen, sárga, kitűnő fedező, jó hűtés, szelíd, 176 cm. magas, mely már 6 év óta nálunk fedez. Apja Allegro, anyja úrményi ménésből származott. Utódnak legnagyobb része a katonaság részére igen alkalmasnak találta. Ár: 1200 korona, e hó végéig ár-velhető. Tudakozódni lehet Henez László és Jenő tulajdonosoknál, Somogy-Karád 5815

Magyar erdélyi guya, 35 drb 8 éves és 47 drb 2 éves, tenyészirány-változtatás folytán eladó. Kramer-Mór, Aranyos, Komárom-megye. 5805

Eladó kocsilovak. 1 pár amerikai ügésű 3 1/2 éves pár kanca és herélt 152 markos Falkland (Record 1 p. 23 mp. kilométerre) importált mén után nevelve. Szép és gyors járásuk. Áruk 300 forint. 1 pár angol félvér juccor 4 1/2 éves kanca, 187 markos Furioso után nevelve. Nagyon jó használati lovak. Áruk 500 forint. Megtekinthető Chernel György ménésében Tömördön, u. p. és távirat Csepreg, vasúti állomás Szombathely. 5818

A bonczhidai bérmezőgazdász 42 darab válogatott és kiválóan szép egy éves ökor-borju eladó. Kérdésre válaszol: Gruner Károly, Bonczhidán. 5757

Eladó telivér mén 164 cm. magas, idősébb teljesen fedezőképes, nyereg alatt kitűnően használható. Megtekinthető és értékelhetni az uradalmi intézőségénél, Marczali, Somogy-megye. 5820

Sortésokat azonnali vagy későbbi vételre 2391 legjobban értékesít: LÁSZLÓ JENŐ Bpest, V, Zoltán-u. 18.

Bedőházi Pál urad. tisztartó Kutyfalva, Alsó Fehér-m., megbízásokat fogad el igás ökrök, iekötői való ökrök, tinó, üszök, tehének és borjak megvételére. Szíves megkeresést kér: Bedőházi Pál, Kutyfalva. Vasúti megállóhely.

Eladó 80 darab 1 1/2-2 éves erdélyi ökor-tinó, Kimpel Flóriánál, Torda, Torda-Aranyos-megye, melyből 80 drb mertekinget, melyből 80 drb tordai országos bromvasáron, a többi megkint a vörtekön. 5840

Hus irányú fésis gyapjas 2 éves kosok, több kiállításon díjazva, eladók. Józsigárgatóság, Szomolány (Pozsonymegye). 5846

Emdeni ludak Grófai kúri felvétel de jobb fajok, nem kényesek, drb 6 kor. Idei pekingsi kacskák, félvér, kitűnő tojók és nagyok, árba 4 koronáért kaphatók: Corcutus testvérekénél, Rákos, X. 5044

Eladó egy négyszögletű, mely áll kiváló nemes 4 éves pej-kanczából és 9 drb ménésből 3, 4, 5 éves arab csikó. Bővebb felvilágosítást ad: gróf Somssich Béla, Babócsán (déli vasút állomás). 5844

Igáserő-anyag nevelésére alkalmas prima erdélyi magyar és nyugati faj 1 és 2 éves tinók (ökorborjuk) legelőmről gazdag választékban eladók. 2375 Bővebbet K. Gócs Sándor földbirtokosnál Nagy-Iklódon, posta, vasút és távirat-áll. Kolozsvár közelében. Vegyések 4-6-8 HP. Shuttleworth gőzgarnitúrák, kitűnő karbon, jutányosan eladók. Gépgyár, Budapest, VI., Gyár-utca 50. 5873

Központi tejesarnok részvényeimet gazdaságom leszerelése folytán, esetleg tehonékkal együtt, eladom. Czim: Schwarcz Bernát, Nagy-Állás, Pestmegye. 5715

Kállai Lajos 6 első díjjal kitüntetve! motortelepe BUDAPEST, VI., Gyár-utca 50. sz. Teljes jóállású kitűnő cseplesért!

Villamos benzín-locomobil, csepő-készletek kettős tisztító szerkezetűvel Egyedül létező utódoság!

Ezen motorok mindenkor üzemben láthatók VI., Gyár-utca 50. szám. Gépész nélküli könnyen kezelhetők. Gőzgépek cserébe vétetnek. Külön gazdasági géposztály. Árjegyzék ingyen.

Negyedrész árért eladó, egy kitűnő karbon levő, eddig a legjobb gyármányú Deering-féle marok-rakó arató-gép, Masz Zoltán alattányi (posta) gazdaságában. 6843

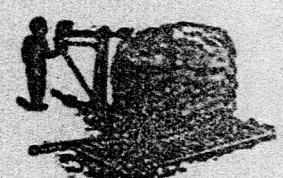
Birtok felparcellázása miatt bérmezőgazdászom április 24-én megváltam, így az összes fundus instruktívus eladásra kerül. 1000 középfinom juh-nyáj, lovak, csikók. Továbbá vőtegek, 8-as Shuttleworth csepőkészlet, számaelvező, fűrész, tizedes mérleg, kézi feokendező, rosták zsákolóval, trieur, gőzgergő-morzsoló, repavágó, fűgánya, egyes- és kettős vasok, vas- és fahorona, fahengerek, szénnyújtók, szekerek, kocsik, féldőleles hintó, szánok stb. Kovács- és bogár műhely felszerelés, plinccfelszerelés, gézmalom berendezés, 21-es Ganz-féle hengerezék, Hoerde-féle koplató, köbölt, boroshordó, vőgtől szoba-bútorok, eső után-termetű Hanna-árpa és tavaszi magbúkköny. Megtekinthető somogy-szakácsai bérmezőgazdászban, hová kérdézőkő-dések is intézhetők. 6822

2 darab legújabb rendszerű eredeti amerikai aratógép, marok-rakó készülékkel, teljesen új, előrehaladott idejű miatt, jutányosan eladó, Kállay gépraktárban, Budapest, VI., Nagy-mező-utca 37. 6836

Eladó birtok. 373 hold kitűnő szántó, azonkívül legelő, uriak és gazdasági épületekkel, 230 hold vetéssel, melyben 64 hold szőlővel telelt ezakorrépa, instruktív óval és pedig 12 ökor, 18 tehén, 4 ló, borjuk, gazdasági eszközök, gőzcséplőgépűllétezővel eladó és azonnali átvehető. Vételhez 30-40 ezer forint szükséges, a többi teljesítéses kértet. Vasutállomás helyben. Bécs, Pozsony és Sopron 3 óra járat. Közvetlenül kizárásával felvilágosítást ad a tulajdonos: Erdel István, Moson-Szent-Andráson. 5838

Gőzcséplő-gépekhez ajánlom szab. dobkosár betéteimet, amelylyel teljesen tisztán lehet a gabonát még akkor is csépelni, ha az nedves vagy füledt. Bővebb leírást küld kivánatra Bejzath Ignác, Székelyhid. Raktár és egyedül elárúsítás 2389

Kann és Heller-nél Budapest, Váci-körút 62. sz.

Jutányosan eladók. Százados 1500 klg. hordképességi erős vaskorlással 2 1/2 méter hosszú, 1 1/2 m. széles

Uj szekér hídmelegek 4000 és 3000 kg. horderejű százados, toló súlylyal 4 méter hosszú, 2 méter széles.

Becserélek ócska marhamázsákat új hídmelegekre. Minden mérleg törvényesen hitelesítve öt évi jókarban tar-3902 tás mellett.

DÉNES MANÓ mérlegműszerész BUDAPEST, VII., Dohány-utca 78.

Birtokbérbeadás. Slavoniában egy 3500 kat. holdas birtok, melyből 2800 hold prima szántóföld, többi rét és legelő, 3 forinért holdanként adómentesen bérbeadó. Bővebbet Schwarcz Arminánál, Siklóson, Baranyam. 6828

Aratásra köleskása és bab, budapesti és debreczeni raktárunkból, legolcsóbb áron. Ezektől kivonat, ezektől hűtővel való előállítására, legjobb és legolcsóbb. Mintát kívánásra berendezve küldenek Deutsch Albert és Fia, Debreczen. 581

ELADUNK 68 kölcsön adunk új és egyszer használt viz-hatla.

TAKARÓ PONYVÁKAT, mindenféle nagyságban, új és használt mindennemű

TERMÉNY ZSÁKOK repceponyvákat a legjutányosabb áruk, illetve kölcsönadók mellett

KOHN és STEIN zsák és ponyva gyári raktár Budapest, V., Széchenyi-u. 16.

Magy. kir. államvasutak HIRDETMENY. A díjszabás II. részhez 1904. január 1-től érvényes függelék 2. tételszámában folsorolt „Kimpólung átlonás neve” Alt-Kimpólungra megváltoztatott. Az igazgatóság.

Nélküldözhetetlen a foszforsavas csontmész, tehének, ökrök, borjak, malacok, lovak, csikók, szarvasok, őzek és a baromfiak takarmányozásánál, kapható:

NEUBAUER ADOLF műtrágya és vegyi-ipar gyárak meghatalmazottjánál GYÖR. 581

GŐZMIVELÉS.

Nagyobb területek szántását gőzekével
hajlandó vagyok elvállalni; építgy
mélyrigolozást szőlő-telepitésekhez.
Kérdeklődők kéretnek, hogy alantí ezimemhez forduljanak.
WOLFF ERNŐ, gőzszerelési vállalkozó
BUDAPEST-KELENFÖLD.

A dunaharaszti borászati-gyümölcsker-
tészeti uradalomnál

230 hektoliter tisztán kezelt bor

à 15 frt hektoliterenkint ab Duna-Haraszti állomás eladó
A bor a következő fajtákból áll:

1902. évi termés:	
Olasz rizling	3300 liter
Ezerjő	6380
Kövidinka	6000
Fekete Carbenet	5100

1903. évi termés:	
Opörtő	3700 liter
Carbenet	1600

Írásbeli ajánlatok a Duna-Haraszti uradalomhoz Dunaharaszti (Pestm.)
intézendők, a hol a borok a pinczében megízlelhetők. 9087

A szegedi kenderfonógyár részvény-társaság, Szegeden
ajánl a legolcsóbb árban

manila kévekötőfonalat

minden aratógép szerkezetkez használható gombolyítással.
Ajánl továbbá **mindennemű gazda-
sági kötélárukat, valódi kender-
zszakokat** stb. a legelőnyösebb feltételek
mellett. 2324

Eladó tenyészjuhok.

MARTON LAJOS földbirtokos szabási közép-
finom fésűs gyapjas juhászatában eladásra kerül **54 drb
tenyészkos, 500 drb tenyészanya,
350 drb toklyó ürű és jerke és 200
drb januári bárány.**

A juhok bármikor átvehetők. Megtekinthetők Szabáson
(posta helyben, vasuti és sürgönyállomás Kutas, Somogy-
megye). 2403

HAZAI GYÁRTMÁNY!

A pozsonyi „Első magyar vitorlavászon, len- és
jutaárugyár” által kizárólag vállalatunk vevői szá-
mára gyártott különleges

nyers és vízhatlan ponyvákat

valamint minden méretű, gazdasági célokra való
len- és juta-

ZSÁKOKAT

ajánlunk kiváló minőségben gyári áron.
Mintát, árjegyzéket kívánatra készséggel küldünk.

Mintával, árajánlattal szolgál a vezérképviselettel megbízott

Gazdasági Figyelő vállalat BUDAPEST, II. kerület,
Zsigmond-utca 9. szám.

„Gazdasági Figyelő” folyóiratunkat kívánatra szívesen megküldjük. 2280

Hizalásra, a tejhozam emelésére, növendék és el-
csigázott állatok táplálására legmélegebben ajánljuk a

Unio erőtakarmányt,

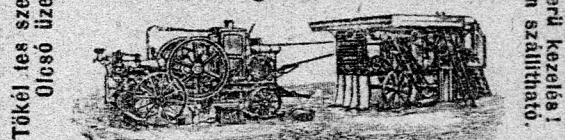
mely az Unio keményítőgyárakban feldolgozott első-
rendű tengeri összes tápanyagát tartalmazó szárított
moslékból áll.

Tápegysége **legújabb
vizsgálat szerint 163.**

Budapesti Malomépítészeti és Gépgyár

Podvinecz és Heisler
Budapest, VI. ker., Váci-ut 141.

Elsőrendű benzin-lokomobilok.
Benzines cséplőkészletek.
2284a Fekvőleges benzinmotorok.

Tökéltes szerkezet!
Olcsó üzem!

Egyszerű kezelési!
Könnyen szállítható.

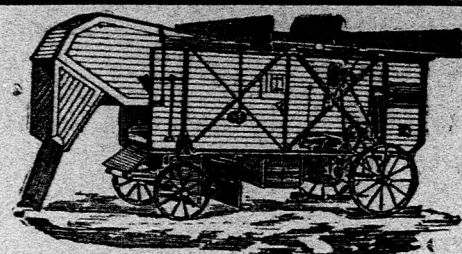
Állandó borvásár Budapesten.

A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete

állandó borvására a Leszámitolóbank
közraktárainak I. számú raktárában **megnyilt.**

A borvásáron **kitűnő, fajtiszta fehér s vörös
asztali és pécenyec-borok** kerülnek eladásra hordók-
ban, valamint a m. kir. pinczemeszteri tanfolyam pinczél-
ben kezelt elismert jó minőségű palackbortok előnyös
árban. — Elfogad értékesítésre bármely fajta magyar borokat;
felvilágosítást nyújt vevőknek és bortermelőknek

A Magyar Gazdák Vásárcsarnok
Ellátó Szövetkezete igazgatósága
BUDAPEST, IX., Csarnok-tér 5. szám.

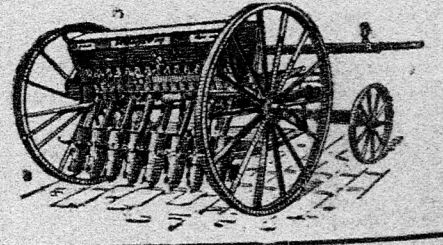

ROBEY & Co. Ltd.-féle világhírű cséplőkészletek,
javított cséplőgépek,

„Plano Divizio” Jones-féle amerikai aratógépek,
fűkaszálók és szénagyűjtők,

eredeti „Kincsem” vetőgépek
szabad. felső és alsó kiömléssel.

SZÜCS ÖDÖN-nél BUDAPEST, VI. ker.,
Nagymező-utca 66. szám.

„Patria” nyomdai részvénytársaság nyomása az Első magyar Papiripar r.-t. papirosán, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)